

Als de Brem bloeit. — Toerisme in Nederland. — De Lustrumfeesten te Leiden. — Waar zengende zon zegeviert... — Het vliegongeluk op de Belgisch-Fransche grens. — De revolutie in Griekenland.

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

PANORAMA

No. 1 (27) 13DE JAARGANG
1 Juli 1925

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Prijs per 20 ct. Voor Week- 17½ ct.
Nummer Abonné's
Per kwartaal f 2.25, Franco per post f 2.50

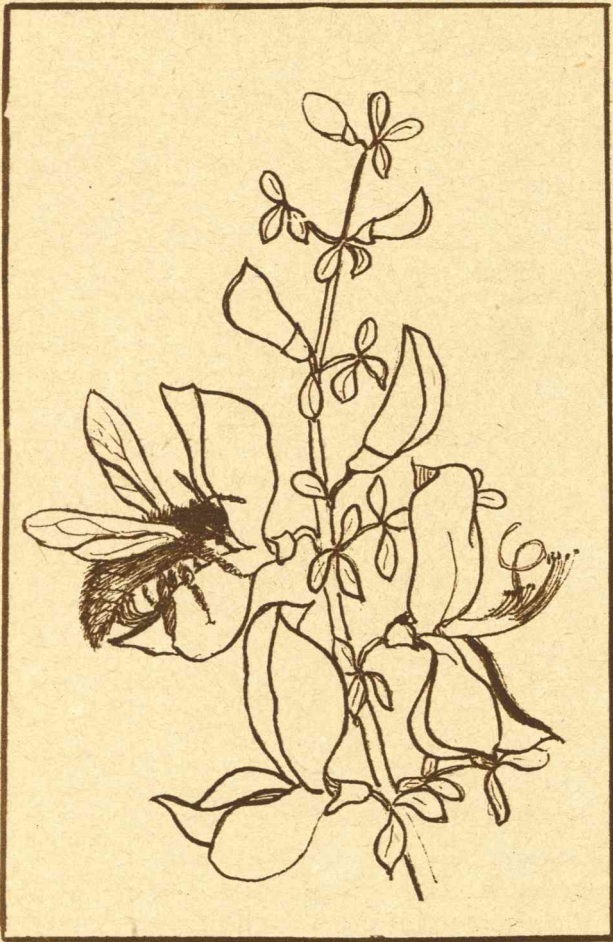
ALS HET EB IS....

BREMBLOEI

Rodin heeft eens gezegd, dat iedere vrouw in haar leven een periode heeft, waarin ze mooi is. Voor de eene duurt die langer dan voor de andere, omdat de eene van nature meer met schoonheid begiftigd is dan de andere. Maar volgens dezen grootmeester en kenner van mooie lijnen is er voor iedere vrouw, zelfs voor de leelijkste, een periode, waarin ze mooi is. Zoo heeft iedere mooie vrouw een periode, waarop ze op haar allermooist is. Wat Rodin voor de vrouwen heeft gezegd, zou ik op de landschappen toe willen passen. Ieder landschap, zelfs het leelijkste, heeft een periode, waarin het mooi is. Sommige streken, zooals bijvoorbeeld die van onze bekoorlijke riviertjes de Vecht en 't Gein, zijn altijd mooi. Winter en zomer door bekoren ze ons. Maar ze zijn op z'n allermooist, wanneer de heesters bloeien en van alle kanten de kleuren ons tegen klateren. Als de sering, de meidoorn, de gouden regens zich gesierd hebben met hun lila, witte, roode en gele pracht. Als de waterlelies hunne sierlijke witte en gele bloemen op 't blauwe water doen drijven.

Zoo is ook onze zandgrond, die dor en droog, kaal en leelijk is, gedurende bijna het geheele jaar, een lust voor de oogen, als in 't voorjaar de brem bloeit. Dan doet de brem voor haar, wat de roos, volgens de aardige oude zegswijze voor den tuin doet: En siert de roos zichzelf, zij siert meteen de gaarde. Als de brem bloeit, dan straalt de zandgrond in het gouden kleed, waarmee de anders zoo donker en somber groene brem z'n sprietige twijgen tooit. Dan is het, of iedere struik in het gouden geel van z'n bloemen iets van het gulden zonlicht gevangen houdt en toont aan ieder,

En hommels op een takje Brem.

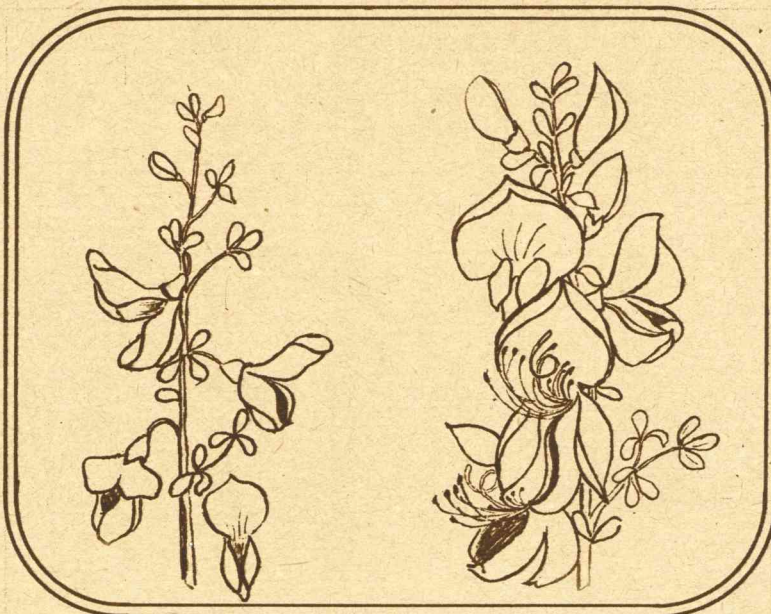
die de moeite neemt, de zandgronden op te zoeken en zich te vermeeën in haar tooit.

Gewoonlijk zijn het er niet velen, die hun leven gaan verrijken met deze gouden schatten. De meeste menschen zoeken hun genoegen elders en ontvlieden de stilte. Zij geven zich geen moeite, om door 't ruile zand te loopen, om dan ten slotte onder een bloeienden goud-gelen bremstruik te liggen kijken, naar de bezoekers, die deze ontvangt. Zulke menschen zitten liever achter een glas goud-geel bier te kijken naar andere menschen. Maar de eenzame natuurvriend, die zichzelf en de stilte niet vreest, keert hen en hun woelig leven den rug toe.

Bij de bloeiende bremstruiken is genoeg te zien! Er is vertier genoeg, voor ieder die z'n oogen wil gebruiken om 't waar te nemen. De bloemen, die groot en glanzend geel van kleur zijn, vallen al van uit de verte duidelijk op en lokken door hun sprekende kleur een drom van bezoekers. Voornamelijk bestaan deze uit de groote sterke hommels en de kleinere slanke „tamme” bijen. Vele van de „wilde” bijtjes en kleinere kevertjes ziet men er ook. Doch deze kunnen de bloemen pas met hun bezoek verveeren, als de grotere hommels en bijen zijn voorgaan. Want het is lang niet aan ieder insect gegeven, een brembloem te openen. En geopend moet

ze. Eerst wanneer ze met geweld gewonnen is, staat ze van haar overvloed aan haar bezoekers af.

Een brembloem is een typisch voorbeeld van een vlinderbloemige. Alle bloemen in deze familie onderscheiden zich door denzelfden kenmerkenden bouw, waaraan zij hunnen naam te danken hebben. Vlinderbloemigen worden zij voornamelijk genoemd, om het bovenste bloemblad, dat als de vleugels van een vlinder uitsteekt boven de anderen, die,

Brem. Links in gesloten, rechts in geopenden toestand.

saamgedrongen als ze zijn, aan het vlinderlijf doen denken.

Dit bovenste bloemblad is men in de natuurlijke historie gewend „de vlag” te noemen. Ook de vier andere kroonbladen, waarmee het de bloem voltooit, hebben namen gekregen, die aan een schip zijn ontleend, en wel zoo, dat men de twee voorsten, die meestal samen vergroeid zijn, „de kiel”, de twee middelsten, die de kiel aan weerszijden bedekken, „de zwaarden” noemt.

In het schuitje, dat door de kiel gevormd wordt, liggen de stamper, 't vrouwelijk orgaan van de bloem en de meeldraden, die de rol van het mannelijk element vervullen, zeer goed opgeborgen, zoodat deze kostbare organen beschut zijn tegen den regen en tegen het bezoek van ongewenschte gasten, zooals bijvoorbeeld vlinders en vliegen. De brem biedt haren bezoekers niets anders dan stuifmeel, dat in de helmhokjes (zoo noemt men de gele knobbeltsjes aan het einde van een meeldraad) bewaard wordt. De tien meeldraden van een brem zijn te onderscheiden in vijf lange en vijf korte, die allen met elkander vergroeid zijn en een kokertje vormen, waarin de stijl loopt. (Ter verduidelijking worde hier even nog gememoreerd, dat de stijl het middelste en langste gedeelte van den stamper is, en dat deze stamper in z'n geheel bestaat uit den kleverige stempel, den draadvormigen stijl en het hier peulvormige vruchtbeginsel.)

Komt er nu een bij of een hommels, door de gele kleur nabij gelokt, zich op een brembloem neerzetten, dan omvat zij de zwaarden met haar achterste en middelste pootjes en tracht, hieraan zich goed vastklemmend, haar kop en haar voorpooten onder het midden der vlag te steken. Waarschijnlijk doen zij dit, omdat de aanwezigheid van samen loopende strepen, die men op de vlag vindt, door hen als „honingmerk” worden aangezien en hen de verwachting van honing voorspiegelt. Een verwachting, waarin zij teleurgesteld zullen worden, daar de brem geen honing bevat, doch alleen slechts stuifmeel te bieden heeft. Het openen van de vlag, om er den kop en voorpooten door te steken vereischt vrij veel kracht en menige bij is er, die zich door dezen weerstand laat afschrikken en terugkeert. De rijke stuifmeelbuit blijft nu voor de sterkere hommels en voor de meer energieke bijen liggen. Lukt het aan een van deze beide laatste, dan worden de zwaarden naar beneden gedrukt. Aan elk der zwaarden zit, dicht bij hun aanhechtingsplaats, een stompe tand, die tegen de vlag is aangedrukt. Zoolang deze tand op z'n plaats is, is een verandering in stand van de overige bloemdeelen niet mogelijk. Wordt nu evenwel deze stompe tand der zwaarden naar beneden gedrukt, dan trekken de zwaar-

den hierdoor ook de kiel naar beneden, daar de kiel een ribbel en een inzinking op haar bloembladen vertoont, die passen in een inzinking en een ribbel op de zwaarden. Deze geheele wijze van verbinden doet denken aan de zwaluwstaarten waarmee de timmerman twee planken aan elkander bevestigt. De zijkanen van de kiel, die slechts een zeer klein spleetje open laten, worden nu hierdoor uit elkander getrokken en met een plof komen de vijf bovenste meeldraden, de korte, vrij en slingeren hun stuifmeel met kracht tegen de buikzijde van de hommels. Als nu dit diertje nog doorgaat, z'n kop en voorpooten tusschen de vlag in te wringen, dan wordt de spleet steeds wijder. Is de opening dan eenmaal zoo groot, dat zij tot aan de plaats rijkt waartegen de stempel (dit was immers 't kleverige uiteinde van den stijl) rust, dan vliegt deze met kracht naar voren, als een duveltje uit een doosje. Want, zooals dit duveltje naar voren springt, doordat de, door de dicht gehouden deksel onder spanning gebrachte veer, bij het openen van het deksel plotseling zich uitzet en ontspant, zoo ontspant zich ook de in de nauwe kiel opgesloten stijl. Deze slingert zich, zoodra hij kans krijgt, uit de nauwe ruimte en komt terecht op de rugzijde van het insect. Direct daarop komen de meeldraden vrij en deze storten hun stuifmeel ook op den rug van het dier uit. Was deze bloem de eerste, die de hommels bezocht, dan zou er nog geen stuifmeel op den rug van het insect geweest zijn. Dan was de kleverige stempel niet besmet geworden met het stuifmeel van een andere bloem en was er geen kruisbestuiving op gevolgd. Kruisbestuiving, dat is het komen van stuifmeel van de eene bloem op een andere van dezelfde soort, is in zeer veel gevallen in het plantenrijk noodzakelijk voor het voortbrengen van zaad. Want zeer veel planten zijn on-

vruchtbaar voor het eigen stuifmeel. Zij hebben het noodig voor de instandhouding van de soort, dat vreemd stuifmeel op hun kleverige stempel kiemt en hun stuifmeelbuizen doet groeien door den langen stijl, om ten slotte in het vruchtbeginsel den eigenlijken inhoud van de stuifmeel-

Brem in de duinen.

korrel, de kern, te doen versmelten met de kern van den zaadknop. Hierdoor is dan bevruchting ontstaan en uit dezen bevruchten zaadknop groeit 't zaad, dat later nieuwe planten zal leveren.

Voor de eerste brembloem nu, die door de hommels bezocht wordt, is de zoo noodzakelijke kruisbestuiving uitgesloten, daar er op den rug van het insect nog geen stuifmeel was van een vorig bezoek.

Bij het tweede bezoek daarentegen, wanneer de bij of hommels wel besmet is met het stuifmeel van een vorige bloem, komt de stempel van deze tweede bloem daarin te liggen; de stempel wordt dan bestoven en na eenigen tijd, als de stuifmeelbuizen op de bovenbeschreven manier door den stijl zijn gegroeid, worden de zaadknoppen bevrucht.

Dan verwelkt en sterft de bloem; de meeldraden verdorren, de bloemblaadjes verschrompelen. Alleen het vruchtbeginsel blijft leven, tot in den nazomer het zaad rijp is en de, voor de vlinderbloemigen zoo typische peulvrucht openspringt en de zaden vrijkomen.

Soms evenwel verschrikken de bijen zóó van de eerste ontploffing van de 5 korte meeldraden, die hen een klap tegen hun buik gaven, dat zij verdere pogingen om hun kop onder de vlag te wringen, opgeven. Dan maken zij zich uit de omstrengeling der bloemdeelen los en keeren zich om, om zich te poetsen. De hoeveelheid stuifmeel, die zij evenwel aan hunnen buik vinden, is zoo groot, dat zij den

Bloeiende Brem.

schrik gauw vergeten en zij zich weer bij een volgende bloem aan dezelfde behandeling onderwerpen en direct weer na de eerste explosie aan het poetsen gaan. Zij schijnen nu vergeten, dat zij waarschijnlijk bij hun eerste poging honing verwachtten te vinden, en breken nu op de toevallig door hen gevonden manier de bloemen open. Ze verzamelen nu ijverig van het stuifmeel, dat zij zorgvuldig opbergen in korfjes, die door stijve haren aan hun achterpooten zijn gevormd.

Andere, meer moedige of sterkere soorten, laten zich ook nog de tweede geeseling der meeldraden welgevallen. Direct nadat deze is uitgedeeld, keeren zij zich dan om, en kruipen over de nu vrijgekomen tien meeldraden heen en weer, ijverig stuifmeel verzamelend. Na de tweede explosie van meeldraden uit het schuitje is het ook hen duidelijk geworden dat deze bloem geen honing bevat, en stellen zij zich met stuifmeel tevreden.

Als nu na het doortastend optreden van deze insecten het stuifmeel uit de kiel te voorschijn is gebracht, komen de kleinere dieren van het werk der grootere profiteeren. Want de meeldraden en de stamper van deze bloem komen, nadat het insect haar verlaten heeft, niet weer in het schuitje terug en de overvloed van dit stuifmeel ligt te krijg voor ieder, die zich de moeite van het te verzamelen, of het op te eten, geeft. Het zijn voornamelijk de kleine wilde bijtjes, die komen verzamelen; de kevertjes, die men in menigte op deze opengebroken bremschuitjes aantreft, doen zich daar ter plaatse te goed.

De zaden van de brem kiemen goed en de jonge plantjes groeien goed, zooals duidelijk te zien is aan de groote hoeveelheid opschot, dat zich rond een oudenstruik bevindt. Wie van de brem als sierheester in z'n tuin genieten wil, doet het beste een paar van zulke kleine jonge bremplanten uit te graven. Maar dan moet men evenwel zorgen, een flinke kluit aarde aan de wortels van de plant mede te nemen, anders doen de plantjes het stellig niet. Zoo, met een flinke kluit aarde van de plek waar ze in de natuur vanzelf groeien, heeft men een kleine kans op succes. Een kleine — moet ik hier schrijven, om voor teleurstelling te waarschuwen. Brem groeit van nature slechts op die „plekken, die „kalkarm“ zijn, dat wil zeggen, waar de bodem geen kalk bevat. Zoo op onze zandgronden, die oud zijn, en die, zoo zij misschien eens kalk hebben bevat, dit nu reeds lang verloren hebben, door-

dat het regenwater deze kalk oploste, en de bodem op deze manier werd uitgeloofd. Tegenwoordig begint men aan deze opvatting evenwel te twijfelen en schijnt het de vraag of het inderdaad waar is, dat de brem een afschuw heeft van kalk, en dat deze kalk op de plant als vergift werkt. Vandaar dat men kans heeft, dat een bremplant, ook in een tuin, die vrij veel kalk bevat, kan groeien. Maar in ieder geval is het noodig, dat men flink wat van de „moederaarde“, waar de plant in groeide, meeneemt. De verklaring van dit geval is misschien wel te vinden in 't feit, dat de brem, evenals alle vlinderbloemigen, in samenleving met bacteriën leeft. Deze bacteriën zitten in den grond, waar de brem in wortelt en dringen door de wortelharen de plant binnen. In de schors van den wortel veroorzaken zij dan knolletjes en hierin blijven die bacillen leven. Zij voeden zich voor een deel met de zetmeelhoudende stoffen, die de plant hun levert. Hun eiwitvoedsel, waarvoor ze stikstof nodig hebben, bereiden zij zelf uit de vrije stikstof der lucht, die ook in den bodem aanwezig is. Na het afsterven der bacteriën komen deze stikstofverbindingen de plant ten goede. Hierdoor wordt het begrijpelijk hoe de brem op een zoo stikstof-armen bodem als de zandgrond is, kan floreeren. Andere planten, die zoo'n samenleving met de stikstofbindende bacteriën niet hebben, kunnen dat niet.

Dat de brem van nature niet op kalkhoudenden grond voorkomt, is nu misschien zoo te verklaren, doordat die speciale bacteriën met wie de brem samenleeft, niet van kalk houden en dus niet op kalkhoudenden grond voorkomen. Bacteriën zijn zeer gevoelig voor de aan- of afwezigheid van verschillende chemische stoffen.

Verplant men nu een bremplant, terwijl men zorgt, dat om het wortelstelsel van de plant een flinke hoeveelheid van de kalkarme, doch bacteriënrijke „moederaarde“

Dr. C. Hofstede de Groot

Binnenkort hoopt de bekende kunstkriticus en kunstkenner Dr. C. Hofstede de Groot zijn 60sten verjaardag te vieren. Er heeft zich een comité gevormd om hem te huldigen. O.a. zal hem 18 September a.s. op het Raadhuis te Groningen een portret worden aangeboden, geschilderd door den heer Henk Meijer.

aanwezig is, dan heeft men aan de eischen, die deze samenleving stelt, voldaan: Men heeft de bacteriën hun kalkarmen grond gegeven, en aan de plant haar bacteriën.

Hoe 't ook zij met deze kwestie — komt men brem in de natuur tegen, dan weet men zeker, dat men op kalkarmen

En aardig gevalletje

Een driejarige dreumes maakt met zijn nog geen tweejarig zusje op zijn fiets met zijspan een tochtje door de stad Triest.

grond is. Een aardig voorbeeld hiervan leveren onze duinen. Onze buitenduinen, die betrekkelijk zeer jong zijn, en nog slechts betrekkelijk korten tijd geleden gevormd zijn, bevatten veel kalk, door de er in aanwezige schelpen. Deze schelpen worden wel aangetast door het regenwater, doch dit heeft nog niet lang genoeg z'n invloed doen gelden, om de kalk geheel te doen verwijderen. Bremplanten zal men aan den buitenkant der duinen nooit vinden. Van onze binnenduinen vormt de brem daarentegen een van de fraaiste planten. In deze binnenduinen is de regen weer zooveel honderden jaren langer werkzaam geweest (omdat

deze binnenduinen eerder gevormd, en dus ouder zijn dan de buitenduinen) dat de kalk er geheel uit is verdwenen en op dezen uitgeloofden grond prijkt de brem ieder jaar met haar gouden bloemenpracht.

Wie van mijne lezers te Domburg woont, zou misschien deze laatste bewering van mij willen loochenen, door mij het met eigen oogen aanschouwde feit mede te deelen, dat te Domburg de brem vlak aan den zeekant der duinen staat. 't Geen geheel waar is. Maar — de duinen zijn daar toch oud, en dus kalkarm, want de jonge kalkrijke duinen, die er voor hoorden te staan, zijn daar ter plaatse weggeslagen.

L. v. d. P.

MUZIKALE DIRK

door JOSMÉE

Dirk, de opperman, was ontegenzegglijk muzikaal, dat erkende de geheele buurt, waar hij woonde. De geheele buurt bestond uit het hofje en de straat, waar dit op uitkwam, maar ook in de omgeving der verschillende bouwwerken, waar Dirk zijn werkracht aan gaf, was men van zijn muzikaliteit overtuigd. Als hij in de verte een kennis zag, en Dirk had vele kennissen, dan floot hij zoo hard op zijn vingers, dat de stoomfluit van de broodfabriek er slechts zuigelingengeschrei bij was. Het gevolg was, dat alle wandelaars in zoo'n straat omkeken, behalve de vrouwen, die zijn nooit zoo nieuwsgierig en luisteren naar geen gefluit, maar Dirk had zijn doel dan toch bereikt en de kennis had hem opgemerkt.

Voor zijn werk was hij uitstekend en alles deed hij vlug, maar als er soldaten- of straatorgelmuziek tusschen kwam, dan verknoede hij met genoeg een half uurtje.

Als hij een boodschap voor den baas deed en soldaten met „volle muziek“ zijn pad kruisten, dan maakte Dirk rechtsomkeert en tippelde lustig fluitend mee, al ging er ook bijna een uur door verloren. En als zijn baas hem een standje gaf, dan antwoordde Dirk: „Het spijt me reusachtig baas, maar de muziek is mijn noodlot, ik zal den verloren tijd wel inhalen.“

In huis deed hij natuurlijk ook aan muziek; hij was in 't bezit van een mondharmonica, een fluit, een gewone harmonica en een versleten, krassende grammofoon.

's Morgens vroeg en 's avonds laat vierde hij zijn muzikale lusten bot, tot zijn vrouw er zenuwachtig van werd of de burens kwamen vragen of dat getjengel nooit ophield.

Maar hij werd toch wel eens door zijn omgeving gewaardeerd, vooral bij de opkomende jeugd, als hij 's Zondagsmiddags voor zijn deur gezeten op zijn harmonica de heerlijkste polka's en walsen liet hooren. Dan was het in het hofje bal champêtre.

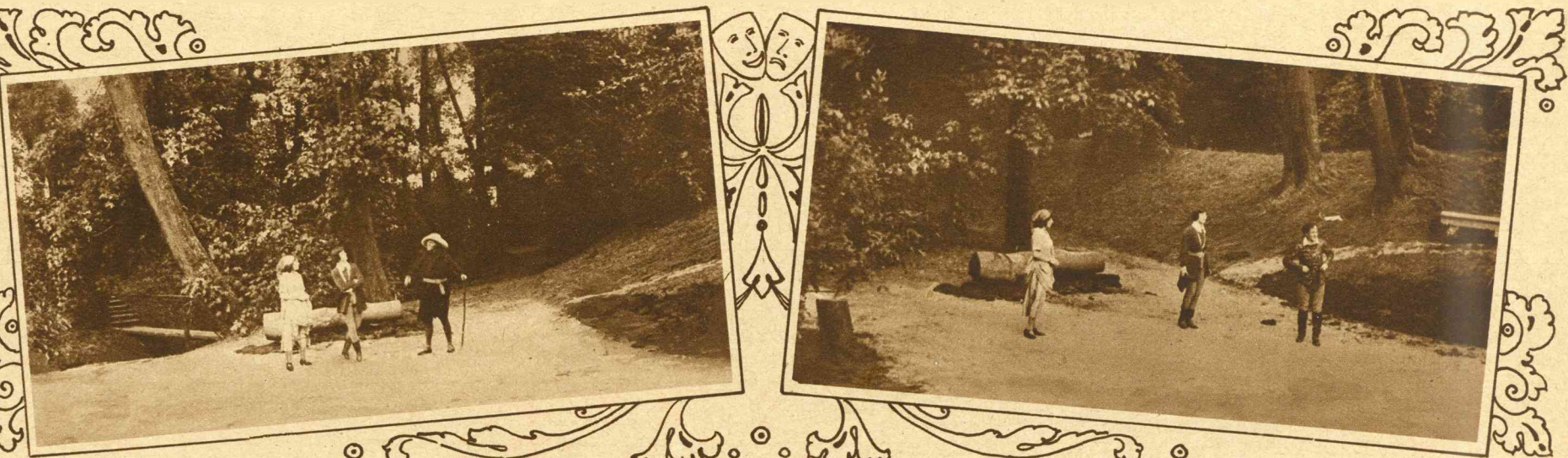
Het was eigenlijk een wonder, dat Dirk geen muzikant was geworden, maar in zijn jeugd had zijn vader gezegd, die „muziekflaawsies“ er wel uit te zullen timmeren en Dirk had respect voor de kolosale vaderhand gehad.

Maar het kon toch niet belet worden, dat hij zijn vrijen tijd er aan besteedde. Alles werkte dan ook op zijn muzikaal gevoel, een plaat of een schilderij in een etalage, een straatnaam, kortom alles. Als hij in de Piet-Heinstraat liep, floot hij opgewekt van „Heb je niet gehoord van de zilveren vloot?“ om in de Ruitersstraat over te gaan tot „In een blauw geruite kiel“ en in de Parkstraat was het natuurlijk „Als in het park de blaren vallen“.

Bij een vechtpartij op Zaterdagavond, toen Dirk verschil van meening had met een kameraad, had hij dezen handig een blauw oog geslagen en bij het weggaan zong hij „Had je niet die mooie blauwe oogen?“

Op een Maandagmorgen ging Dirk om zes uur van huis naar zijn werk. Hij dacht met weemoed aan den voorbijen vrijen Zondag en om niet al te droefgeestig te worden, floot hij maar achter elkaar van „Houd er den moed maar in.“ Bij de Boschbrug ontmoette hij eenige troepen soldaten,

Zie vervolg op pag. 8

De eerste opvoering in het openluchttheater Franckendaal te Amsterdam

Zaterdagmiddag 20 Juni gaf het Vereenigd Tooneel op Franckendaal een opvoering van Shakespeare's blijspel „Naar het U lijkt“. Op de linker foto ziet men (v.l.n.r.): Vera Bondam, Nel Stants en Paul Huf. Op de rechter foto, in dezelfde volgorde: Vera Bondam, Nel Stants en Kommer Klein.

TOERISME IN NEDERLAND

Drie Groote Nederlandsche Toeristenbonden

Nederland leent zich uitstekend voor toerisme. Wij hebben in ons land zooveel factoren die ertoe medewerken om het te populariseren, dat het geenszins verwondering behoeft te verwekken dat er een aantal verenigingen bestaan op dit gebied, die in voortreffelijke welstand verkeren.

Eén van die factoren is de omstandigheid, dat wij de beschikking hebben over binnenwateren, die vrijwel alle plekken van ons mooie land onderling verbinden. Dat water maakt het des zomers mogelijk, per roei-, zeil- of motorboot van de natuur te genieten en het biedt den schaatsenrijders in den winter een heerlijke gelegenheid om zich op de ijzers te verplaatsen.

Ook voor wandeltoerisme is Nederland geschikt en met zijn vlakke terrein verschaft het den wandelaars bijna natuurlijk geëffende wegen. Maar, en dit is zeer merkwaardig, voordat wij de beschikking hadden over de moderne vervoermiddelen waren de kenners van het eigen land te tellen.

Het rijwiel is de oorzaak geweest dat aan dien toestand een einde kwam. Eerst toen het rijwiel in gebruik kwam, is eigenlijk het toerisme in Nederland ontwaakt. Zoodra de fiets ten onzent het vertrouwen van de massa had gewonnen, togen de peddelaars er op uit. Toen kwamen de verrassingen. Het bleek dat er ook binnen onze landsgrenzen veel schoons was te genieten. Maar er waren nog te veel moeilijkheden, die het rijwieltoerisme beletten te ontkiemen en tot vollen omvang uit te groeien. Die dienden uit den weg te worden geruimd. Aan het gelukkige initiatief dat de oprichters van de „Nederlandsche Velocipédistenbond“ in 1883 namen, is het te danken dat de wielrijders zich verenigden in één bond, die hun belangen zou behartigen, hun rechten te verdedigen. Uit dien Velocipédistenbond ontstond reeds eenige jaren later, de thans zoo invloedrijke A.N.W.B., die nu, na een ongeveer veertigjarig bestaan reeds 66.000 leden telt. Men zou licht geneigd zijn te veronderstellen dat de A.N.W.B. zijn groot ledenaantal dankt aan de nog steeds toenemende populariteit van het rijwieltoerisme. Maar het is anders. Wij gelooven eerder dat de groote liefde voor het rijwiel in Nederland omgekeerd het gevolg is van de krachtige doeltreffende propaganda die de Bond (zooals wij den A.N.W.B. maar kortweg zullen blijven noemen) van het oogenblik af, dat hij zich met de zaak ging bemoeien, heeft gevoerd.

Het bleek spoedig dat zijn arbeidsveld schier onbegrensd was. Maar geen taak was den energieken bestuurder te omvangrijk, geen kwestie te gecompliceerd.

Deze Bond is op het oogenblik zonder eenigen twijfel de grootste vereniging van wielrijders in Europa. Hij dankt een belangrijk deel van zijn macht aan de veelzijdigheid van zijn bemoeiingen. Want niet alleen voor de nooden van de fietsers springt de Bond in den bres, ook waar het geldt het wandel-, ruit-, motor- en watertoerisme houdt hij een wakend oog en treedt hij regelen en adviseerend op waar en wanneer dit noodig blijkt in het belang van zijn leden.

De werkzaamheden van de bondsbestuurder namen, zooals licht begrijpelijk is, spoedig zulk een omvang aan, dat het noodig werd een deel van die bestuursleden te salariseren en hen te belasten met de leiding van het reusachtige werk, dat vooral in den zomer dagelijks valt te verduwen.

In den loop der jaren opende de Bond verschillende bureaux, waarvan het Hoofdconsulaat te Amsterdam en het Secretariaat in de Residentie wel de voornaamste zijn.

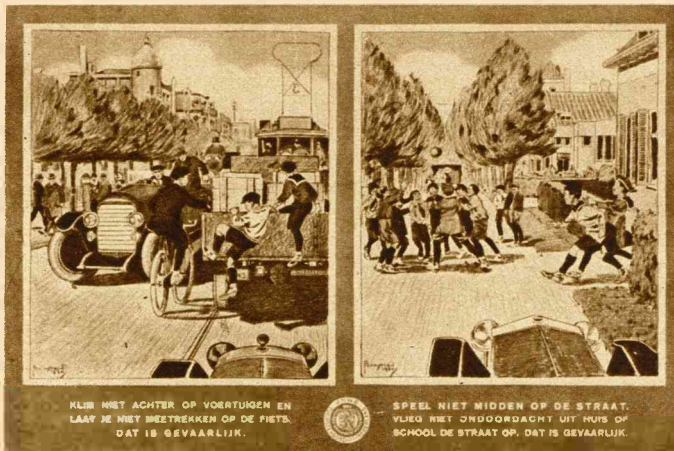
Worden te Amsterdam onder de beproefde leiding van den, we zouden haast willen zeggen beroemden Hoofdconsul-2den Voorzitter, den heer G. A. Pos, de toeristische aangelegenheden geregeld, te 's-Gravenhage waar de Secretaris-Penningmeester, de heer Stefelaar den scepter zwaait, worden de interne zaken geregeld. Daar berust de ledenlijst, daar past men op de duiten en oeh, daar zoo wel als in de andere bondsbureaux, waarvan we nog het Redactiekantoor van het bondsorgaan „De Kampioen“ noemen, wordt alles gedaan wat voor de leden van nut kan zijn en wat kan dienen tot verbreiding van den roem, dien onze grootste Nederlandsche Toeristenbond geniet en dien zij ongetwijfeld zal behouden.

Wij hadden het daar juist over het orgaan „De Kampioen“. Laten wij daar nog even op terugkomen. Het is de moeite waard. Dit orgaan, dat week in week uit met een oplaag van nu reeds ruim 60.000 exemplaren de wereld ingaat, is alleen reeds het lidmaatschap waard. Keurig verzorgd brengt het den lezer, behalve de officiële mededeelingen, vele pittige pennevruchten van

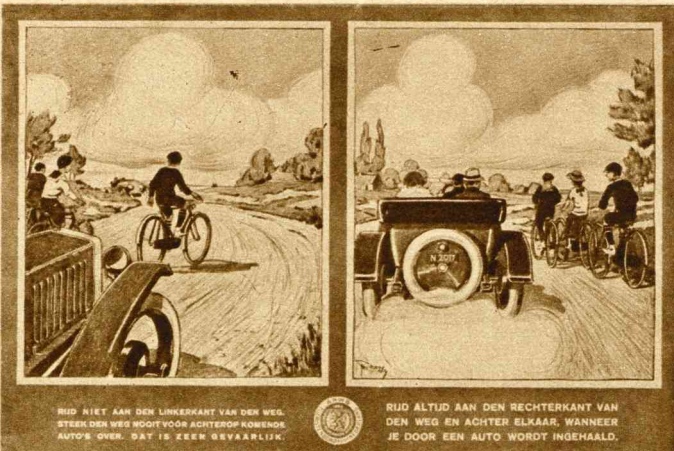
bekende mannen. Het geeft aardige en interessante reisverhalen en luidt als dit te pas komt het alarmsignaal.

Maar met „De Kampioen“ alleen kon men het op den duur niet af. De talrijke bondsleden-motorrijders maakten de uitgave van „De Motorkampioen“ gewenscht, zoo niet noodzakelijk. Ook deze bondsuitgave, die onder de voortreffelijke leiding staat van den heer J. G. v. Turenhout en voor de leden die er prijs op stellen, voor een luttelen prijs verkrijgbaar is, draagt in alles den stempel van den Bond.

Er zouden boekdeelen over het schitterende bondswerk zijn te vullen. Maar alweer, het zou te ver voeren. Eén ding moet ons evenwel nog van 't hart. Wij willen namelijk speciaal eens de aandacht vestigen op de sportieve en daardoor breedde wijze, waarop het bestuur van den Bond zijn taak verricht, zijn doel

Een der gekleurde schoolplaten, door het Dagelijksch Bestuur van den A.N.W.B. Toeristenbond voor Nederland, uitgegeven. Op aanschouwelijke wijze wordt met deze platen aangetoond hoe gevaarlijk het spelen op straat en het zich niet strikt houden aan de regels voor het verkeer op den weg, voor de jeugd kan zijn.

Een andere gekleurde schoolplaat, door den A.N.W.B. uitgegeven. — De platen zijn in zeven kleuren gedrukt, meten 65 bij 100 cm. en kosten slechts f 0.45 per stuk, op carton geplakt f 1.15.

tracht te bereiken. In den loop der jaren, toen de A.N.W.B. den kinderschoenen al was ontgroeid, toen ook het rijwiel niet meer het modernste vervoermiddel was, maar op de wegen vergezeld werd van de motorfietsen en automobielen, kreeg Nederland zijn K.N.M.V. en zijn K.N.A.C. En het is aangenaam te kunnen vermelden dat, feitelijk van de oprichting van die beide verenigingen af, tusschen hen en den ouderen en sterkeren A.N.W.B. steeds een hechte en gelijkwillende samenwerking heeft geheerscht. Immers in zoo vele gevallen beoogen die drie toeristenbonden éénzelfde doel.

De resultaten van de samenwerking bleven niet uit. Vooral het wegenwerk, dat vrijwel geheel gezamenlijk wordt verricht, is er een bewijs van.

Maar behalve de zorg voor de wegen zijn er nog tal van zaken, die door deze bonden in onderling overleg worden opgeknapt. Natuurlijk zorgen de verschillende lichamen, behalve voor de gemeenschappelijke belangen, ook en waarschijnlijk wel in de eerste

plaats voor de speciale nooden van hun eigen leden. Zoo bemoeit de K.N.M.V. zich met alle zaken, het motorrijwieltoerisme betreffende. Zij heeft haar verschillende commissarissen, zooals die voor de sportzaken en de betrouwbareheidswedstrijden, en haar provinciale vertegenwoordigers. Aan het secretariaat van de K.N.M.V. te 's-Gravenhage worden alle papieren voor de motorrijders gereedgemaakt voor buitenlandse reizen, rechtskundig advies kunnen de K.N.M.V.-leden gratis ontvangen, reductie op de verzekeringspremie. En nog oneindig veel voordeelen biedt het lidmaatschap, te veel om op te noemen.

Ook de Kon. Motorwielrijdersvereniging heeft haar eigen orgaan. In het weekblad „Het Motorrijwiel en de Kleinauto“ worden wekelijks de officiële mededeelingen van de K.N.M.V. opgenomen. O. a. vinden wij de laatste jaren onder het hoofd „Autoval“ de namen der gemeenten, waarvoor gewaarschuwd wordt wegens de scherpe controleposten op de maximumsnelheid. Die controle wordt in den regel uitgeoefend door ambtenaren, die zich liefst goed verdedt opstellen! Wanneer zal dat misselijke gedoe ten einde zijn! Laten wij hopen dat spoedig verandering in dien toestand komt, dat we niet meer hooren moeten van een autoval in het een of ander gehucht die waargenomen werd door... een veldwachter-dienstklapper en... een boerenjongen! De actie van de K.N.M.V. voor beperking van de bepalingen betreffende de maximum-snelheid is sympathiek en verdient den steun van alle Nederlandsche motoristen. De door deze vereniging in samenwerking met de K.N.A.C. geplaatste borden „Beleefd verzoek langzaam te rijden“ met aan de keerzijde „Dank U“ zijn immers in de meeste gevallen voldoende. En bovendien voldoet men liever aan een vriendelijk verzoek dan aan een wettelijke bepaling; niet het minst de Nederlanders, die zich nu eenmaal ongaarne wetten laten stellen.

Naast de officiële mededeelingen die zooals gezegd, wekelijks verschijnen behoort tot de belangrijkste publicaties van de K.N.M.V. het handboekje, dat elk jaar uitgegeven wordt en waarin de leden een schat van nuttige wenken, adressen en gegevens aantreffen; terecht noemt het bestuur dit handboekje een vademecum voor den motortoerist.

De oudere zuster van de motorrijdersvereniging is de K.N.A.C. Zij werd in 1898 opgericht en bestaat dus reeds meer dan een kwart-eeuw. De K.N.A.C. noch de K.N.M.V. zijn verenigingen, wier ledental dat van den A.N.W.B. benadert. Dat is trouwens wel te begrijpen. Het houdt te nauw verband met het aantal bezitters van de moderne vervoermiddelen. Maar als wij in aanmerking nemen dat er in Nederland op z'n minst 25.000 luxe-auto's zijn te vinden, dan komen we tot de conclusie dat het aantal K.N.A.C.-leden te gering is. Nog veel te gering zelfs. Als we ons niet vergissen rijden er nog geen 6000 Nederlanders onder de vlag van deze sympathieke vereniging. Nu weten we wel dat de K.N.A.C. nooit een vereniging zal worden waartoe iedere eigenaar van een automobiel zal kunnen toetreden, maar zelfs als men in aanmerking neemt dat alleen automobilisten van rang en stand zich in de automobielclub zullen thuis gevoelen, dan nog valt het op dat er nog veel te veel verdwaalde schapen zijn. Het werk van de K.N.A.C. is dienstdoende en verdient bestel de ondersteuning van de automobilisten. Wat een nuttige instellingen heeft de club in het leven geroepen! Daar zijn in de eerste plaats de commissiën van bijstand, voor sport, voor technische, commerciële en rechtskundige zaken. Dan heeft zij een commissie van toezicht op de Chauffeursschool en last but not least haar Permanente Verlichtingscommissie, die zich bezighoudt met het vraagstuk der verblindende verlichting, enz.

Het werk van de Automobielclub heeft cachet, het is altijd af. Dat kan ook feitelijk niet anders, als men weet dat hier alles geschiedt onder de energieke, bezielende leiding van den secretarispenningsmeester, den heer B. W. van Welderen Baron Rengers, den man die altijd op de bres staat als het gaat om de belangen van automobilisten, die naast zijn arbeid aan het secretariaat van de K.N.A.C., in tal van gemengde commissies zitting heeft en ook in die functies onvermoeid werkt voor de zaak van het automobilisme in Nederland, die hij met recht zijn zaak zou mogen noemen. Alle inlichtingen op het gebied van automobilisme worden aan het clubsecretariaat in den Haag verstrekt gelijk die voor de motorrijders door de K.N.M.V.- en voor de peddelaars door de A.N.W.B.-organen verstrekt worden. Maar behalve die gewone werkzaamheden van algemeene toeristische strekking behartigt de K.N.A.C. de speciale belangen van de automobilisten. Op kranige manier.

Nederlanders, automobilisten, motormensen of wielrijders, steunt allen deze drie prachtverenigingen, waarop heel Nederland trotsch mag zijn!

M i s j o u r

Pandoeren.

Redacteur K. C. de Jonge, v. Woustraat 112 II, Amsterdam.

Alle mededeelingen, deze rubriek betreffend, aan bovenstaand adres te richten.

Correspondentie.

K. H. te Rotterdam. Uw probleem is ongeschikt. Er is niemand die een praatje zal spelen met twee troeven, daar dit altijd verloren is. Er wordt immers in iederen slag getroefd en zodoende blijft A met troef over.

Uiteenzetting der verschillende spelen zooals die in Art. 16 van het reglement genoemd zijn.

In de eerste rubriek van 11 Januari 1922 hebben wij beoefend eene bespreking te geven der verschillende spelen. Wij zullen hiermede thans een begin maken en dit zooveel mogelijk regelmatig voortzetten. Art. 16 van het reglement geeft als het minst te spelen spel 100 tot 120 punten aan. Wij beginnen dus met 100 punten. Uit art. 7 weten wij reeds dat er in een spel 146 punten zijn. Tot dit totaal komen wij als volgt: Troefboer 20 punten; Negen of Nel 14 punten; 4 Azen ieder 11 punten = 44 p. 4 Heeren ieder 3 punten = 12 p.; 4 Vrouwen ieder 2 punten = 8 p.; 3 Boeren ieder 1 punt = 3 p.; 4 tien = 40 p.; maakt 141 punten. Hierbij komen nog 5 punten voor den laatste slag — alleen bij puntenspel — maakt totaal 146 punten. Men zal dus zonder roem nooit meer punten kunnen spelen, dan het aantal (146) punten die het spel vormen. Wanneer men nu de volgorde der kaarten goed kent, dan kan men een poging wagen om met behulp van een goeden speler aan het spel deel te nemen.

Vooraf dienen wij evenwel op de hoogte te zijn van het aantal punten in de troeven. Dit zijn er 60. De telling is als volgt: Boer 20, Negen of Nel 14, Aas 11, Heer 3, Vrouw 2, Tien 10, maakt 60.

Ook dienen wij bekend te zijn met het roemen. Wij moeten

weten wat een drie-, een vier-, een vijf-, een zes-, een zeven- en een achtklaar is. Nu is dit heel gemakkelijk te begrijpen. De naam duidt het trouwens aan. B.v. een driekaar zijn drie op elkander volgende kaarten van een der vier kleuren, evenwel niet Klaveren 7, 8 en Schoppen 9. Dit vormt geen driekaar. Wel wordt een driekaar gevormd door Klaveren 7, 8, 9. Als vanzelf sprekend is dus Klaveren 8, 9, 10 ook een driekaar en zoo vervolgens. Volledigheidshalve noemen wij ze hier allen Kl. 9, 10, Boer; 10, Boer, Vrouw; Boer, Vrouw, Heer; Vrouw, Heer, Aas. In de overige kleuren kunnen ook de genoemde driekaarten gevormd worden. Van de harten evenwel nog een en wel 6, 7, 8.

Zoo komen wij thans aan de vierkaarten, die gevormd worden als volgt: 7, 8, 9, 10; 8, 9, 10, Boer; 9, 10, Boer, Vrouw; 10, Boer, Vrouw, Heer; Boer, Vrouw, Heer, Aas. Van de harten nog 6, 7, 8, 9. Vijfkaarten aldus: 7, 8, 9, 10, Boer; 8, 9, 10, Boer, Vrouw; 9, 10, Boer, Vrouw, Heer; 10, Boer, Vrouw, Heer, Aas. Van de harten nog 6, 7, 8, 9, 10.

Zeskaarten aldus: 7, 8, 9, 10, Boer, Vrouw; 8, 9, 10, Boer, Vrouw, Heer; 9, 10, Boer, Vrouw, Heer, Aas. Van de harten nog 6, 7, 8, 9, 10, Boer.

Zevenkaart aldus: 7, 8, 9, 10, Boer, Vrouw, Heer; 8, 9, 10, Boer, Vrouw, Heer, Aas. Van de harten nog 6, 7, 8, 9, 10, Boer, Vrouw.

Achtklaar: 7, 8, 9, 10, Boer, Vrouw, Heer, Aas. Van de harten nog 6, 7, 8, 9, 10, Boer, Vrouw, Heer.

Er zijn dus 6 driekaarten, 5 vierkaarten, 4 vijfkaarten, 3 zeskaarten, 2 zevenkaarten, en 1 achtklaar te vormen. Bovendien van de harten nog 1 meer.

Er is nog andere roem te maken, n.l.: Vier Boeren (tellen 200 p.); Vier Vrouwen (100 p.); Vier Heeren (100 p.) Vier Azen (100 p.).

Een bijzondere roem is nog „Stuk“. Dit is de Vrouw en de Heer van de kleur die als troef aangekondigd wordt.

(Wordt vervolgd).

Auteursoplossing probleem No. 82.

- 1e Slag A R. 8, B R. 9, C R.H., D R. 10;
- 2e „ B K. 10, C K.H., D S.V. A R.B.;
- 3e „ A H. 6, B H. 10, C H.A., D H. 9;
- 4e „ C K.B., D S.B., A K. 9, B K.V.;
- 5e „ B K.A., C H.V., D S. 10, A K. 8;
- 6e „ B S.H., C R.V., D S.A., A S. 9;
- 7e „ C S. 7, D H. B., A S. 8, B H. 8.

In deze opl. meenen wij dat A niet verplicht is in den 2en slag Troefboer te spelen. Indien A dan K. 9 speelt moet het verlies nog aangekondigd worden. Wanneer A. 9 speelt dan verliest hij aldus:

- 1e Slag A S. 9, B S.H., C R.H., D S.A.;
- 2e „ C H.V., D R. 10, A R.B., B R.A.;
- 3e „ A R. 8, B R. 9, C R.V., D R. 7;
- 4e „ B K.A., C K.H., D S.B., A K. 9;
- 5e „ B K.V., C K.B., D S. 10, A K. 8;
- 6e „ B K. 10, C H. 7, D S.V., A K. 7;
- 7e „ B H.H., C H.A., D H.B., A H. 6;
- 8e „ C S. 7, D H. 9, A S. 8, B H. 8.

Auteursoplossing probleem No. 83.

- 1e Slag A K. 7, B K. 10, C K. 8, D S.H.;
- 2e „ B S. 8, C K.V., D S.V., A S.B.;
- 3e „ C R.V., D R.H., A R. 7, B R.B.;
- 4e „ D H. 10, A H. 7, B K. 9, C H.H.;
- 5e „ B S. 10, C K.B., D H.A., A S. 9;
- 6e „ C S.A., D H.V., A S. 7, B R. 9;
- 7e „ C H. 8, D R. 10, A H. 6, B K.A.;
- 8e „ B H. 9, C R.A., D R. 8, A H.B.

Auteursoplossing probleem No. 84.

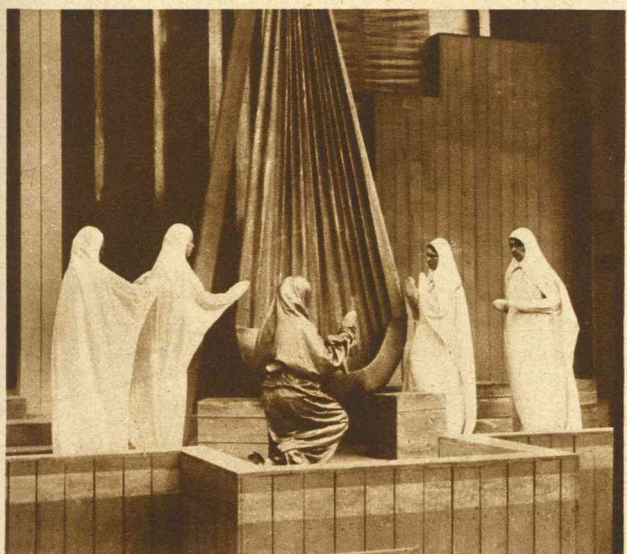
- 1e Slag A S. 10, B S. 9, C S. 8, D S.A.;
- 2e „ B K.A., C K.H., D S.V., A K.B.;
- 3e „ D K.V., A K. 8, B R.V., C K. 9;
- 4e „ D K. 10, A K. 7, B R. 9, C H.V.;
- 5e „ D H.A., A H. 10, B H.H., C H.B.;
- 6e „ D H. 7, A H. 6, B S. 7, C R.A.;
- 7e „ B H. 8, C R. 10, D R.B., A H. 9.

DE LUSTRUMFEESTEN TE LEIDEN

De intocht van de reünisten op Maandag 22 dezer.

Het A.-Z.-spel. — De Wiegsters.

Het A.-Z.-spel. — De doodstraf.

De deelnemers aan het Gala-Assaut van de Leidsche Studenten Scherm- en Gymnastiekvereniging „Arena Studio-sorum”, Dinsdag 1.1. in de Stadsgehoorzaal gehouden.

Alva contra Den Zwijger op het tooneel.

De opvoeringen van het A—Z-spel van Teirlinck en de Meester Jr. zijn voorbij en als een stille droom hangt het in mijn herinnering.

Zeker in den geest van het spel zelf, dat het Leven volledig, hoewel schetsmatig, wilde uitbeelden, lijkt het mij ook een en ander van de voorbereidingen te vertellen, om hierdoor tevens den stoeren arbeid van den regisseur van maanden, van de spelers van weken, te eeren.

De repetities lieten studenten, in hun nuchtere colbertjes, zoo weggelopen van kroeg... of studeerkamer, langzaam-aan de regelmaat van het spel (en van het Leven) aanleeren. En later toen er in kostuum reeds geoefend werd, ziet men soms op het zacht kabbelende water der Singelgracht de geuzensloepjes plechtstatig rondobberen.

In enge vriendschap zit een ijsig-streng Spanjoel tezamen met een tammen Geus, wien de Vredewensch duidelijk van het gelaat te lezen is.

En het doet bijna onnoozel aan, dat de Spanjaard zijn kans niet waarneemt en het snel vooruit schietende schuitje niet op den wal te pletter laat varen om tezamen met zijn vijand, die er dan toch ook aan zou moeten gelooven, jammerlijk in de zachte golfjes zijn graf te vinden.

Maar misschien is er een wapenstilstand gesloten, nu de Lustrumweek in zicht was, die het leven boven pari doet noteeren. Aanstands kunnen ze dan samen, ter eere van den Vrede, de rijkelijke dividenden opsouperen.

De Meester hield dit groepje met geduld en tact in toom en voerde het aan te luisterrijke overwinning.

Driemaal bloeide als een teere bloem, met een bloedrood hart, een bloem van tooneelkunst, het spel van harmonie, licht, kleur en fleurigheid in den triesten zomernacht met dreigende regenwolken op. Uit het samengestelde leven werd een eenvoudige sprekende symboliek naar voren gehaald en massaal uitgebeeld.

En hoe was nu de indruk, van al wat blijkens de photo's in het Lustrumnummer van Panorama te gebeuren stond?

Teer zet de muziek in en de linkertoren van het décor vangt aan zachtken te gloeien.

Nog een paar muziekstooten golven over het water en dan begint het spel met de mystieke geboorte.

Het roezemoezige beweeg op de tribunes is tot rust gekomen. Bellengerinkel van aanrijdende officieele karossen is weggestorven en de bezoekers, die van de Koninklijke tribune met den Burger-vader-President-Curator, Jhr. de Gijselaar aan het hoofd, maken zich op om van het spel te gaan genieten.

De moeder wiegt, geholpen door schoone witte vrouwen, in rustige cadans het Kindeke in slaap. Dan komen de kinderen lustigjes dansend, toch als stijve muziekdoospoppetjes, het symbool der jeugd aanbrengen, gevolgd door een stoet dansende gelieven, die in hun sierlijke kostuums een rijken weerschijn in het water laten huppelen... totdat de spiegelbeelden tot rust komen en als zwevende teer-getinte bloemkelken in den Singel blijven hangen.

Dan komt een glanspunt, de bruidstoet, machtig van ongekende schoonheid en sprankelend van fijnen humor, gedragen door toegewijde actie der feestgangers en voorafgegaan door een lenig-springenden nar, die een vertolker vond, die den bijkans afgezaagd geworden zot tot een zeer aannemelijke creatie maakte.

Dan komen als een zware gordel de werkers zwoegend het tooneel veroveren. De smeden voorop, dan de zaaiers, tenslotte de matrozen, die tot aan den laatsten stap op het platform volhardend aan denkbeeldige touwen sjoeren. Het melancholieke jo-hogeroep is een frissche afwisseling. Daarna komen strompelende oudjes, gevolgd door een stemmige symboliek van den dood.

Intmiddels is een nieuwe phase reeds ingezet en rolt het leven voort, soms even hokkend, totdat de intense verwarring van den opstand zich over het tooneel uitstrekt. Dan brengt de nacht verlossing en rust en flitsen de tribune-lampen aan. De eerste acte is ten einde.

Alva schuift onheilspellend, wreed rood belicht zijn gemeenen duivelsgrins, langzaam toe. Zijn soldaten bezetten het land, onderdrukken bewoners en zügen hen uit. Het overwinningfeest lijkt een sluitstuk, maar later blijkt, dat met die veronderstelling buiten den Zwijger en zijn Geuzen is gerekend. Na schermutselingen met wisselende kansen, geven de snel aanschietende Geuzen-schuitjes door hun inhoud den doorslag. Het gevecht is rijk aan schakeeringen en bloeit op als een schoone orchidee in den toovernacht.

Een trillende emotie bracht het oude Wilhelmus voor spelers en toeschouwers mee. Op dit en andere sublieme momenten met enorme dramatische spanning wordt de striemende regen vergeten en de glimmende platforms; de eilanden doen buitendien zelfs phantastisch aan. En het slot van deze acte is het wiegend vendel-zwaaien, tolk van enthousiasme aan beide zijden van den Singel.

Tenslotte herneemt het Leven zijn ouden loop en kort en sober, verrassend nu door de bondigheid der strakke handeling wordt nog éénmaal het uurwerk in gang gezet.

En als de geboorte weer een nieuwe phase aankondigt, dan verliezen de lichten langzaam aan kracht en sluit de nacht zich over Leiden's singel.

Décor, beelden en kostuums, geheel naar aanwijzing van den talentvollen regisseur en mede scenario-schrijver, Johan de Meester Jr. ontworpen, zijn door Van der Pauwert en den Heer en Mevrouw Agterberg met fijn artistieke zin uitgewerkt.

De componist, Leo Smit, illustreerde rustig en voortreffelijk het heele spel, dat hij zich naar de Meester's verhalen had in te denken en voor te stellen. Met deze twee ingeschakelde phantasie-elementen voor oogen, is het resultaat verrassend met geestige vondsten doorkruid, en met een sprankje genialiteit werden in éénmaal de zoo zeer verschillende rhythmien van jeugd, arbeid en dood gevat.

Tot slot bereidden wij ons zelf, allen aanwezigen tezamen, een wondere verrassing.

Geen zal er rouwig om zijn, dat het temperament der menigte zich uit de regelmaat losworstelde en bij de eerste opvoering plots één roep: „De Meester” over het water gutste, van alle zijden van het décor de „spelersbent” te voorschijn trad en Teirlinck, de Meester, Smit, Van der Pauwert en Agterberg als in een spontane huldiging omsloot.

Het was een niet verwacht artistiek effect, als een ster te voorschijn getooverd door de spelende bundels der zoeklichten, die door zeemanskunst der onvermoeide Padvindders tamelijk feilloos bediend werden.

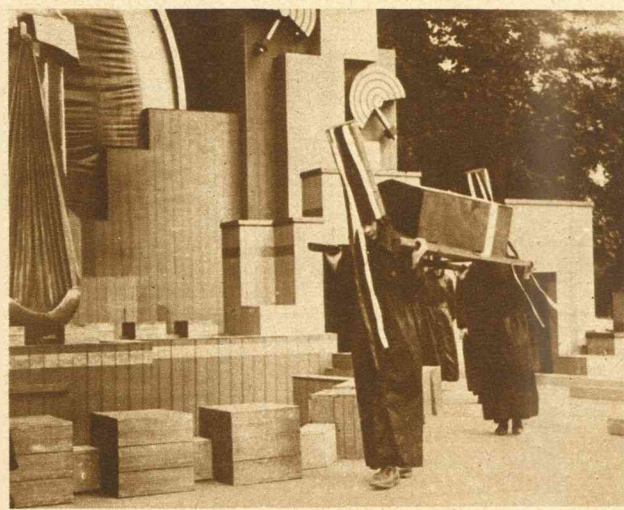
En eerst toen vouwde de donkerte zich voorgoed toe en meldde het Leven zich door bellend rijtuiggerinkel en snel wegzingende auto's.

Leiden, 25 Juni 1925.

N. van Lith.

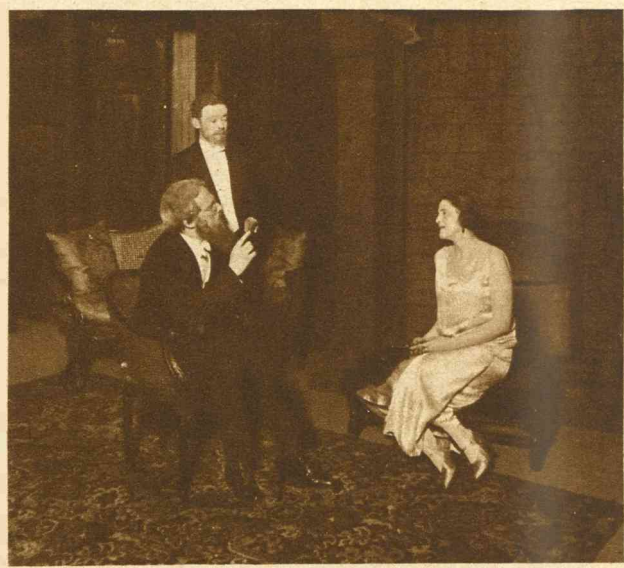
De intocht der reünisten. (1) Jhr. Mr. Dr. N. C. de Gijselaar, burgemeester van Leiden, President-curator der Universiteit en (2) Mr. Aug. Philips, onze oud-gezant te Washington, die in den stoet meeliopen.

Het A.-Z.-spel. — De Dood.

Het levend Schaakspel op den Burcht, gespeeld door de leden van het Studenten Schaakgenootschap „Morphy”.

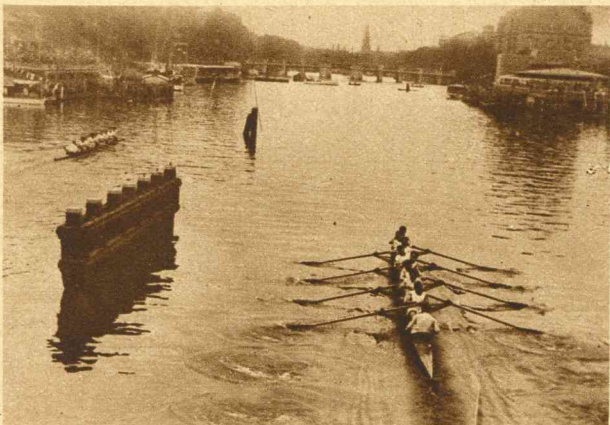

Scène uit „Wikken en Wegen”, blijspel in drie bedrijven van Hugo von Hoffmansthal, opgevoerd door leden van het Leidsch Studenten Tooneel op Woensdag 24 Juni.

welke met „volle muziek" den Leidschen Straatweg opgingen.

Dirk's hart stond van vreugde een oogenblik stil en het voornemen ze te volgen was gauw gemaakt. Hij had nog wel een kwartiertje den tijd en 's Maandags werd er toch nooit zoo precies gekeken door den baas. Maar het kwartiertje werd een uurtje en toen Dirk het vaste voornemen maakte, terug te keeren, waren de soldaten bij Wassenaar. Onderweg had hij wel tien keer tegen zichzelf gezegd „als dat moppie uit is, ga ik beslist terug", maar het was bij de goede voornemens gebleven en hij liep gedwee mee. In de duinen hielden

De roeiwedstrijden van de Koninklijke welke Zondag 21 Juni te Amsterdam gehouden zijn. — Nereus (op den voorgrond), die het hoofdnummer oude achten met 1½ bootlengte won.

de soldaten oefeningen, welke Dirk geweldig interesseerden, hij had ze nog nooit van zoo dichtbij gezien. Op een hoog duin lag hij rustig naar beneden op de vlakte te kijken; het speet hem wel, dat de muziek zich stil hield, maar die zou toch zeker straks wel weer beginnen. Hij stak een sigaar op, nog zorgvuldig van den Zondag bewaard en als een echte rentenier inspecteerde hij de troepen, al was het dan ook op een afstand. Hij dacht geen oogenblik meer aan zijn werk en vooral toen tijdens de rust de muziek weer haar vroolijke deunen liet hooren, waren het voor Dirk de heerlijkste oogenblikken zijns levens. Na de sigaar kwam een pijpje en toen de soldaten weer verder trokken, ging ook Dirk mee. Hij had weer heel wat nieuwe wijsjes gehoord en ook onthouden en hij verheugde er zich geweldig op ze 's avonds op het hofje op zijn harmonica te probeeren. Al loopende at hij zijn brood op en nam af en toe een slok koude koffie. Eenige soldaten in zijn nabijheid begonnen een praatje met hem en vroegen of hij een geregeld „Maandaghouder" was? Dirk schudde van neen, maar zeide, dat hun muziek hem er vandaag toe verleid had. 's Middags tegen vier uur kwamen de soldaten met Dirk in de stad terug. Toen hij langs de werkplaats kwam, stond zijn baas

akelig toevallig aan de poort, een uitvlucht kon hij dus niet meer zoeken. Met neergeslagen oogen ging hij naar hem toe en zeide: „Ik heb het al eens gezegd, baas, de muziek is mijn noodlot." De baas was vreeselijk woedend en niet tot zachtere gevoelens over te halen. Het was al zoo dikwijls met Dirk gebeurd, dat hij zijn tijd verknoeid had, hij gaf er nu den brui van, hij had een opperman gehuurd, maar geen muzikman.

Dirk stond beteuterd en als had hij lood in zijn schoenen, toog hij huiswaarts.

Toch kon hij niet nalaten den treurmarsch aan te heffen „Zoo gaat Dirkje naar den bl... toe."

De ontvangst bij zijn vrouw was niets gezellig; zij begon te jammeren en te klagen, wat zij met zoo'n doenniet moest beginnen; als een kwajongen had hij om een stukkie muziek zijn baan verspeeld. Zijn muziekinstrumenten sloot zij in de linnenkast en de sleutel in d'r zak, dan zou hij d'r 's avonds tenminste niet mee vervelen. Maar het gewone kon zij hem moeilijk beletten, zij kon hem toch geen prop papier in zijn mond stoppen.

Toen d'r moeder binnenkwam en het geval in kleuren en geuren aan haar verteld werd, zweeg Dirk als het graf. Toen zijn schoonmoeder hem wat vroeg, gaf hij geen antwoord, maar neuriede: „Als ik je zie, dan moet ik huilen."

Het gaf een heftige scène en Dirk vond het maar het verstandigste er tusschen uit te knijpen. Hij slenterde tot elf uur wat door de straten en kwam toen in het donkere stille huisje terug. In de volgende dagen zocht hij overal naar werk, maar kon niets voor vast krijgen; hier een dag, daar een paar uur, maar veel loon kon hij 's Zaterdag niet afdragen. Het humeur van zijn vrouw werd er niet beter op en zij herhaalde dikwijls: „Was jij maar doof geboren, dan had je nooit een muziknoot kunnen hooren!"

„Dat rijmt," zeide Dirk, „was jij maar dichteres geworden, dan hadden wij samen een prachtig duo kunnen zijn."

„Du-wo — du-wo?" meesmulde zijn vrouw.

Nederlandsche pleegouders, gekiekt bij hun bezoek aan Weenen

(x) De heer Tulp, die meer dan 70.000 Weener kinderen naar ons land deed komen.

Nog iets over Aardbevingen

(Zie ook „Panorama" van 4 Maart i.l.).

Toen korten tijd geleden in oostelijk België en zelfs in Zuid-Limburg trillingen van den grond waren voorgekomen, waardoor de bewoners dier streken niet weinig waren verontrust, deelde het Meteorologisch Instituut te De Bilt mede, dat niet met zekerheid viel uit te maken, of de seismische instrumenten aldaar werkelijke aardbevingstrillingen hadden opgeteekend. Immers, er waren dien geheelen dag trillingen geregistreerd, veroorzaakt door zwaren zeegang, die op zijn beurt weer door een krachtigen storm was teweeggebracht. Als daartusschen inderdaad ook aardbevings-trillingen waren geweest, zou het centrum daarvan ten zuiden of ten oosten van Maastricht te zoeken zijn. Het is na deze mededeeling zeker niet al te gewaagd, de meening te verkondigen, dat men naar alle waarschijnlijkheid van Maastricht uit een zuidoostelijke richting moet inslaan, om het centrum te bereiken, waarbij men dan aanlandt in den vulkanischen Eifel of in den Haardt.

Wat nu ook de oorzaak moge geweest zijn, zeegang of vulkanische werking, de trillingen waren niet anders en konden niet anders zijn dan licht, niet „levensgevaarlijk" en volstrekt niet te vergelijken met de laatste geweldige aardbevingen in Japan, of die van 1906 te San Francisco, of die van 1895 te Laibach, waarbij heele of halve steden werden verwoest en een groot aantal menschen het leven verloren. Want de zwaarste zeegang kan in dit opzicht geen noemenswaardige schade aanrichten. En het vulkanisme in den Eifel, ofschoon nog wel degelijk aanwezig, wat o.a. uit het bestaan der koolzuurbron op Narny en uit andere verschijnselen blijkt, is toch zóóver uitgedoofd, dat het zelfs onder den invloed van een diepe, atmosferische depressie en daarmee samengaanden storm niet tot het veroorzaken van groote rampen in staat is.

Met de vernielende bevingen in Japan, die ook te De Bilt, dus op een reusachtigen afstand, werden opgeteekend, is dat geheel anders. Hoe is het toch mogelijk, laat zich vragen, dat een aardbeving tot op den ongelofelijken afstand van duizenden bij duizenden kilometers haar uitwerking kan doen gevoelen, zij het dan ook aan fijngevoelige instrumenten? Ter verklaring moeten we even teruggaan naar het ware wezen van dit verschijnsel, kort geleden hier uiteengezet. Een aardbeving, voorzoover ze niet ontstaat door

een groote grondverschuiving, die weer meestal het gevolg is van vele en zware regens, kan het beste verklaard worden uit de beweging van gloeiend-vloeibaar magma in een onderaardschen haard. Zet het magma zich plotseling sterk uit, zoodat het tegen den bovenwand van den haard een stoot geeft, wat des te gemakkelijker zal gebeuren, naarmate de haard nog meer gevuld is, dan plant die stoot zich door de aardlagen voort en bereikt de beweging de oppervlakte, waar ze een schok veroorzaakt. Stroomt het magma langs en tegen de oneffen zij- en bovenwanden, dan openbaart deze beweging zich aan de oppervlakte in den vorm van meer of minder hevige trillingen van langer of korter duur.

De plaats in den haard, waar een stoot wordt toegebracht, noemt men het centrum der beving. De diepte van dit centrum kan volgens de beste berekeningen variëren van 10 tot 40 kilometer. Heeft het magma zich loodrecht omhoog bewogen, dan plant de stoot zich ook loodrecht omhoog voort. De plaats aan de oppervlakte, waar dan de schok gevoeld wordt, heet epicentrum. Nu werkt zoo'n stoot vrijwel op dezelfde manier als een steen, die in het water valt, d.w.z. van de as of straal gaan door de aardlagen naar alle zijden golfvormige bewegingen uit. Het kan natuurlijk ook voorkomen, dat het magma met een schuin gerichte beweging tegen het haarddak stoot, wat afhangt van den haardvorm. In dat geval heeft ook de stootstraal een schuine richting en ligt het epicentrum dus niet loodrecht boven het centrum, maar er bezijden.

Van de stootas gaan, gelijk gezegd, naar alle kanten bewegingsgolven uit; maar hoe? Het is bekend, dat zulke golven zich in een dichte stof sneller voortplanten dan in een minder dichte; in water bv. sneller dan in de lucht, in een vaste stof sneller dan in een vloeistof. Nu hebben de diepere aardlagen door den druk van de bovenliggende een grotere dichtheid dan de ondiepe; zoodat de bevingsgolven in de diepte sneller gaan dan meer naar boven. Hoe dichter een stof echter is, hoe meer weerstand ze biedt aan een beweging. Daardoor kunnen de golven zich niet „rechtuit", dus niet in een plat cirkelvlak voortplanten; maar hun richtingslijnen worden gebroken naar den kant der loodlijn, d.i. naar boven. De golven krijgen daardoor den vorm van een bolsegment met de holle zijde omhoog; aan de oppervlakte worden ze merkbaar in cirkels rondom het epicentrum.

De beweging, die van het centrum uit loodrecht omhoog gaat en dus niet gebroken wordt, heeft natuurlijk tot aan de oppervlakte den kortsten weg af te leggen en komt daar het eerst aan. De schuine golfbewegingen hebben wel langere wegen te doorloopen,

„Ja — uilskuiken — weet je dat nog niet? Een duo is een tweeling, die samen een stukkie doen. Als je met je man in de muziek had meegeleefd, dan wist je dat!"

De nieuwe week vloog om, vooral voor Dirk, want hij zag met schrik den Maandag en daarmee zijn huisbaas tegemoet.

Toen deze, nog onverwachts, voor hem stond en erg opspeelde, dat Dirk het geld niet had en hem dreigde er uit te laten zetten, liet hem zijn muzikmanie nog niet in den steek en verdrietig zong hij „Je kunt alles van me krijgen, slechts dat eene niet!"

De opening van een clubhuis

Zaterdag 20 Juni had op het voormalige „Blauw-Wit"-terrein te Amsterdam de opening plaats van het nieuwe clubhuis van de voetbalvereniging van Gemeenteambtenaren. Voor den te dier gelegenheid gespeelden wedstrijd gaf burgemeester de Vlucht den aftrap. Naast dezen Prof. Snapper,

De toestand werd hachelijk en Dirk stelde zijn vrouw voor om op straat te gaan zingen, dan kon zij op den hoek der straat uitkijken of er een agent aankwam.

Maar zijn vrouw schold hem voor gek, hij wist toch wel, dat zij bijziende was. Hij zat misschien al opgeborgen in het „beroo", eer zij een agent gezien had. Dirk begreep de tragedie en zweeg.

Op een nieuwen Maandag werd bewaarheid, dat zijn liefde voor de muziek zijn ondergang zou worden. De huisbaas wilde niet langer wachten, de woning moest ontruimd worden en op een geleende handkar laadde hij zijn armoedige meubeltjes. Nageoogd door de aanwezige burenen ging hij naast zijn huilende vrouw het hofje uit, om tijdelijk zijn intrek bij zijn schoonmoeder te nemen. Bij den uitgang keerde hij zich nog om en zong weemoedig: „Adieu — wij moeten, elkander groeten, adieu, tot wederziens." De burenen hadden dikwijls van zijn muziek genoten, maar zij durfden hem toch niet de huishuur voor te schieten.

Zoo gaat het in de wereld: de kunst wordt slecht betaald!

eer ze de oppervlakte bereiken, doch omdat die wegen voor een groot deel door diepe en dus dichte aardlagen gaan, zijn die bewegingen toch zeer snel. Daardoor volgen de schokken rondom het epicentrum ook snel op die in het epicentrum zelf; m.a.w. de voortplantingssnelheid in de nabijheid van het epicentrum is groot. Op grooteren afstand daarvan gaat de voortplanting langzamer. Daar komen de bewegingen aan, die verder dan de vorige van de loodrechte afwijken; en al gaan deze schuinere golven aanvankelijk ook door dichte lagen, dus snel, ze worden sterker dan de vorige gebroken en moeten daarom veel langere wegen door ijelere aardlagen afleggen, wat haar vaart vertraagt.

Bij de aardbeving van Laibach, straks genoemd, bedroeg de voortplantingssnelheid tot op een alzijden afstand van 180 kilometer rondom het epicentrum 38 K.M. per seconde. Tusschen den cirkel van 180 en dien van 360 K.M. straal was ze 2,1 K.M. per sec. Maar nu komt een groote merkwaardigheid: in den gordel tusschen de cirkels van 500 en 750 K.M. straal bedroeg die snelheid 4 K.M. per sec., en nog verder zelfs 5 K.M. De vertraging gaat dus door een keerpunt heen in een versnelling over. Dat keerpunt, of liever de cirkel van keerpunten, ligt daar, waar de golf, die evenwijdig aan de aardoppervlakte, dus juist horizontaal, van het centrum is uitgegaan, na haar breking de oppervlakte bereikt. De versnelling der voortplanting in de verderaf liggende gordels is oorzaak, dat de bevingsverschijnselen tot op verbazingwekkende afstanden nog merkbaar zijn.

Soms wordt tijdens, vóór of na een hevige aardbeving de bodem opgetild, terwijl hij elders kan dalen. Er kunnen groote scheuren in den grond ontstaan, of men ziet lappen gronds langs elkaar schuiven. Dat alles is vrijwel verklaarbaar. Een sterke strooming van een groote hoeveelheid magma kan in een haard een ledige ruimte achter zich laten. Dan kan het haarddak met wat erboven ligt instorten. Is de instorting schuin gericht, dan ontstaat allicht een soort wringing, waardoor het eene gedeelte der aardlagen zinkt, het andere rijst.

De vorm van een haard kan zoodanig zijn, dat het stroomende magma zich slechts langs één zijde snel kan verplaatsen, terwijl het aan den anderen kant stilstaat of zich in tegengestelde richting beweegt. Vindt het dan aan het dak een aantal uitsteekels, waartegen het krachtig drukt, en is tegelijk het bovenliggende gesteente niet al te dik of niet al te stevig, dan kan dit in de twee tegengestelde bewegingsrichtingen worden meegesleurd. En ziedaar dan de genoemde scheuren en verschuivingen.

WAAR ZENGENDE ZON ZEGEVIERT....

LUGANO.

Het moge dan zoo paradoxaal klinken als het wil, doch het is meer dan een theoretische formule, wanneer ik beweer, dat nietsdoen een Kunst is! Probeer het in de praktijk, in den tijd, die er zich bij uitstek voor leent: in uw vacantie. Het zal u niet meevallen; ik voorspel het u!

En toch — ver weg te zijn van het jachtende leven, geen zorgen te kennen, geen kranten te lezen, niets te doen. Niets!... is het geen ideale vacantie? Onze zenuwen, in dezen tot waanzin opgevoerden, levens-verwoestenden tijd, eischen rust, en groote rust, die haar eindelijk weer tot nieuwen, productieven arbeid, in staat stelt.

Het is op zichzelf al een goed-werkende kuur in een land te zijn, waar alle menschen immer tijd in overvloed hebben. De groote kunst van het dolce far niente heeft men hier in het Zuiden te pakken. Kom, en leer die kunst!

Verwacht nu niet, dat ge er den eersten dag al meester in zijt! Ge moet u trainen. Er moet systeem in zitten!

In Holland bestelt men een kop koffie, drinkt dien leeg en als de kellner dan wat om u heendraait, betaalt ge, staat op, en gaat heen. Begin nu met tot laat in den namiddag voor een café op het terras te zitten met een leégen kop voor u... Neen, ze kijken u hier niet weg, want de Teseineezen (inwoners van Lugano) handelen nooit anders. De zuiderling heeft een sterken drang om alles openlijk te bepraten — en daarbij heeft hij geen haast.

Ergens in het groen gaan liggen, onder de palmen, of op een middag plan-loos een boottochtje te maken op Lugano's meer om weder ergens aan den oever „ins Blaue hinein” te staren, droomend van niets, doch alleen met het besef, dat dit goed is, dat alles goed is...; ziedaar een programma, dat voor den Zuiderling geen programma is. Hij doet dit uit zichzelf. Plannen maken is zoo lastig en zoo onnoodig... Dat is Italiaansche levenskunst!

Ge poogt er iets van te bemachtigen. Ge voelt u gelukkig, totdat het leven zijn au fond belachelijke eischen gaat stellen.

Dan gaan we terug. En we jagen weer voort, altoos voort!

Dwazen, die we zijn!...

Tusschen Lugano en Locarno, beter gezegd: tusschen de inwoners van die steden, bestaat er sinds menschenheugenis — en nog langer een strijd om de eer tot de mooiste stad gerekend te worden. Wel verkondigt een volkslied: O Lugano tu sei la più bella! — Gij Lugano, zijt het mooiste! doch dat lied wordt in Locarno nooit gezongen en de bewoners van Lugano zijn te veel in het geding betrokken om aan deze uitspraak een beslissende kracht toe te kennen.

Voor ons, vreemdelingen, is deze kwestie niet van zoo overheerschend belang, dat we er ons druk om kunnen maken. Wanneer men ons op den man af vraagt om eens onze opinie te geven, dan doen we dat liefst heel voorzichtig.

Kijk eens, zeggen we dan, het is zoo moeilijk om tusschen een parel en een diamant keuze te maken. De blauwe lucht hebt gij beiden. Blauw en rimpeloos-vlak en van zeldzame bekoring door de entourage, is ook het meer, waaraan gij beiden gelegen zijt. En de palmen, die wij vreemdelingen het éérst zoeken en allen verderen zuidelijken plantengroei, zie, die treffen we hier en daar!

Niettemin: het leven in Lugano is beslist veel afwisselender. Het groote vreemdelingenverkeer in voorjaars- en herfstseizoen, als „de” wereld zich hier ontmoet; het mondaine gedoe, dat zich altijd daarbij vertoont en de luxe, die daarmee gepaard gaat, dat alles heeft Lugano gemaakt tot „la più bella”. De eischen werden opgevoerd tot het allerhoogste, en Lugano kon ze bevredigen.

Meer dan 70 hotels met ruim 4000 bedden zijn wel tekenen van Lugano's vreemdelingenverkeer. En nog steeds bouwt men verder. De architectuur van die hotels is al geheel in overeenkomst met dergelijke gebouwen, welke men in Montreux, Menton en aan andere Noord-Italiaansche meren aantreft, d.w.z. vrijwel stijlloos en vloekend met zuidelijke omgeving. Die hotels en die luxe en wat verder met de vreemdelingen in verband gebracht kan worden, hebben Lugano een geheel ander aanzien gegeven. In dat opzicht kan men zeggen, dat Lugano met zijn talenten, in casu zijn zeldzaam natuurschoon, gewoerd heeft. Heel veel heeft het ook te danken aan zijn ligging en uitstekende treinverbindingen, waardoor het mogelijk is binnen twee uur een bezoek te brengen aan Milaan.

Het is beslist een tekortkoming van de zon, dat zij niet lezen kan. Als ze toch maar even Baedeker er op nasloeg, dan wist ze, dat ze ook in het lenteseizoen hier

Het stadspark Ciani.

iedereen dag present moest zijn. Maar helaas, er zijn ook dagen, dat het hier regent. Niet vaak, maar het komt voor; veel meer in lente- dan in herfstseizoen. Dat men hier niet, zooals „bij ons” in Holland, — is dat een germanisme? — met den regen

Wie vaart er mee? — Het meer is als de lucht: blauw! Als vrouwenooogen zoo diep, zoo ondoorgrondelijk!

vertrouwd is, bewijst de angst, dien men hier voor een flink buitje koestert. De paraplu, het wapen er tegen, dat „bij ons” in Holland meer en meer door een regenjas vervangen wordt, is hier evenwel nog oppermachtig. Het is typisch te zien, hoe een ieder hier, wanneer het ook maar even dreigt te gaan regenen, direct een paraplu bij de hand heeft. Niet alleen dames, niet alleen burgers, maar iedere soldaat en iedere politie-agent bezit zoo'n moord-werktuig en het lijkt wel of al die menschen zich gelukkig voelen er gebruik van te maken. Zoo bekend en opvallend is de getrouwheid dezer menschen aan de paraplu, dat de schertsende benaming in het Italiaansch-Zwitsers „Svizzera” luidt. Het is zeker een kwestie van „dat, wat je niet hebt”.... Bij ons in Holland is er minder vraag naar regen... Beheerschen de breede hotelfronten dan het stadsbeeld, gezien van Lugano's meer-oever af, de officieele paradeplaats, n.l. de Quai, en ook al vindt men in de beide vleugels der stad: Castagnola en Paradiso — luxe-wijken! — de paleishuizen dergenen, die zich deze weelde kunnen permitteeren (o.a. woont hier de half-broeder van den Italiaanschen koning) — toch heeft Lugano zijn echt Italiaansch karakter behouden. Reeds van het station uit ziet men temidden van een krans der hotels de oude huizen, in graniet opgetrokken, liggen. En dwaalt men wat door de stad door de nauwe zijsteegjes van de Arcada — te vergelijken bij „de passage” onzer groote steden — dan bemerkt men, dat het echte volksleven toch ook nog welig bloeit. Wat verscholen en niet zoo aan de oppervlakte tredend als het bruischende leven, dat zich aan de Quai openbaart, maar wellicht dieper en echter.

Het middelpunt van dat oude Lugano is de Piazza della Riforma. Aan drie zijden is deze „Piazza”- (plein, marktterrein) door hooge huizen „Palazzi” — letterlijk paleizen, maar titels zijn in het Zuiden erg goedkoop! — ingesloten en slechts aan den kant van het meer is niet gebouwd. Wat de inwoners ook al aan de vreemdelingen hebben afgestaan, van deze Piazza laten zij zich niet verdringen en dat is maar gelukkig. Want als de zon hier, door het dak van platanen heen, haar stralen op dit fleurig volkje werpt, dan is dat voor mij Lugano op z'n best! Op deze piazza geeft de stadsmusiek vaak uitvoeringen, die het aanhooren waard zijn. Hier komen de vrouwen van Lugano samen om weer andere vrouwen te bekijken... te bepraten... bekeken te worden... Hier staan ook de beide „politieke” cafés: „Jachini” — het liberale hoofdkwartier en „Café fédérale” — het katholieke centrum. Als die stamkroegen konden spreken, dan hadden ze véél te verhalen...!

Het stadhuis, dat de P. d. Riforma overheerscht door zijn grootte, was oorspronkelijk in 1844 als regeeringszetel bedoeld en is ook als zodanig in gebruik geweest, ten tijde toen Lugano niet alleen moreel, maar ook inderdaad hoofdstad van het kanton Tescino was. Tot 1878 wisselde deze eer tusschen Lugano Bellinzona en Locarno. Sinds dien is het pleit ten gunste van Bellinzona beslist en het paleis werd stadhuis. Men steekt er nu de vlag uit, als de gemeenteraadsleden over het wel en wee hunner medeburgers beslissen. Optimisme en blijmoedigheid zijn óók veel waard.

Want zoo gemakkelijk is dit volkje niet te regeeren.

Een obelisk op de piazza dell' Indipenna herinnert er aan, dat Lugano staatkundig nog tot Zwitserland behoort. Deze obelisk werd opgericht bij het honderd-jarig herdenken in 1898 van het feit, dat Lugano's bevolking zich vóór het Zwitsers Bondgenootschap verklaarde. Overigens is dit een zoo door en door Italiaansche stad, dat alleen een nauwkeurig bekijken der landkaart u wel overtuigen moet, dat Lugano nog op Zwitsers grondgebied gebouwd is. Het stadspark Ciani, door deze gemeente van een particulier aangekocht, nadat alle hoop verkeken was het door schenking of erflating te bekomen, is wel een der rustigste en mooiste gedeelten van Lugano. Als dan de zon in darterl spel, haast overmoedig en roekeloos haar stralen wegschenkt, zoo volop, zoo gul, dat ge bevreesd zijt voor een te véél van het goud, dat u verblindt — en waarvoor ge toch zijt hier gekomen! — dan kunt ge stil op een bankje het leven langs u heen laten snellen... aan niets denken, maar slechts glimlachend — een glimlach van Geluk... Ant. F. Ruygrok.

BANANEN-TIJD.

Terecht bevelen de doctoren
Het eten van bananen aan;
De schillen dezer vruchten immers
Verschaffen hun een goed bestaan!

Gezicht op Lugano.

Gezicht op den San Salvatore.
Per funicolare (kabelbaan) te bestijgen.

HET MEISJE DAT DE LIEFDE BUITENSLOOT

door OLIVER SANDYS

vertaald door DICKY WAFELBAKKER

31)

„Heb je er genoeg van?“
„Nee, ik wil verder lezen, maar de heldin lijkt heelemaal niet op mijn persoonlijkheid. Was dat je bedoeling? De eenige overeenkomst tusschen ons beiden is, dat ze dezelfde naam draagt als ik, dat is alles. Deze Tilly is een snoes en ze duwt „Diavaleen“ heelemaal in het vergeetboek. Dit is een gezond werk, en het is toch niet suikerzoet.“

„Dank je wel voor je critiek,“ zei Trench, terwijl hij haar zachtjes het boek weer uit de handen nam. „Verknoei nu niet meer kostbaren tijd. De morgen is bijna om en ik heb je nog zooveel te toonen. Ik bezit eenige antiquiteiten, die je belangstelling kunnen opwekken en enkele Egyptische juweelen.“

Ze stond op.

„Bewaars dat dan maar tot het laatst! Ik wil eerst het heele huis zien. Waar slaap je?“

„Hier.“

Trench ging haar voor door een lange gang, en opende een deur. Ze wierp een blik naar binnen.

Tilly zag een eenvoudige, bijna streng ingerichte kamer, waaraan geen greintje luxe was te bespeuren. Deze kamer had het vertrek van een soldaat kunnen zijn.

„Wat ziet het er keurig uit,“ merkte zij op. „En hoeveel paar schoenen heb je wel niet? Wie poetst die zoo schitterend?“

Trench glimlachte. „Hassan, mijn bediende,“ antwoordde hij.

„Hassan is een juweel,“ verklaarde ze. „Je kunt uit alles merken, dat hij den grond aanbidt, waarop je loopt. Ik ben blij, dat je hem om je heen hebt. En wat is dit voor een kamer?“

Ze wees op de tegenovergestelde deur. Ze had haar hand reeds op de kruk, doch kon de deur niet openen.

„Die is op slot,“ riep ze uit. „O, Blauwbaard.“

„Het is een ongemeubileerd vertrek, en je zult het een volgenden keer zien, wanneer het aangekleed is.“

Er trok een schaduw over Tilly's gezichtje.

„Ik zal nooit meer terugkomen,“ zei ze op bijna plechtigen toon. „Ik heb een heerlijken dag gehad, en die is nu haast ten einde. Toch ben ik blij gekomen te zijn. Het is een heel mooi huis, en ik zal er telkens aan terug moeten denken.“

„Maar we zullen elkaar nog dikwijls ontmoeten,“ zei Trench.

Tilly schudde ontkennend met het hoofdje.

„Nee, ik heb er aldoor gisterennacht over nagedacht, en ben tot de conclusie gekomen, dat we elkaar zooveel mogelijk moeten vermijden. Hoe meer we elkander zouden zien, hoe moeilijker het werd. Je bent weliswaar sterk en ik ook, en ik houd . . . we houden te veel van elkaar om zwak te zullen zijn . . . maar het zou ons verdriet groter maken. We moeten ons gevoel met wortel en al zien uit te trekken. Ik heb beloofd trouw aan Methusalem te zijn, en dit is de eenige manier. Het is het zwaarste, en juist omdat het dat is, is het het beste. Je weet, dat ik gelijk heb, is het niet?“

„Je hebt volkomen gelijk,“ antwoordde Trench op beslist toon.

Even slikte Tilly dapper iets door, en toen ging ze voort:

„En ik ben heelemaal ook niet van plan dood te gaan van verdriet . . . Dat had misschien vroeger kunnen gebeuren, toen ik nog niet wist, dat je me liefhad, maar nu . . . nu zal ik er altijd met trots aan kunnen denken, hoeveel we van elkaar hielden, en dat wij nooit ons geluk genomen hebben ten koste van een ander. Als we dat deden zouden we laag en zelfzuchtig zijn.“

„Eens, misschien in de toekomst. . .“ begon Trench.

„Nee,“ viel ze hem in de rede. „Daaraan mogen we niet denken, en er evenmin over spreken. Ik zou het idee hebben, alsof ik naar Methusalem's dood verlangde, en dat doe ik geen oogenblik. Ik kan de gedachte niet verdragen, dat hij al gauw kan sterven, hoeveel ik ook van jou houd. Ik zou het het allerprettigste vinden altijd met hem te kunnen samenwonen, doch

met jou getrouwd te zijn.“ Ze trok een spottend gezicht. „Ongelukkigerwijze is dit nu eenmaal onmogelijk, en ik vermoed, dat het zoetjesaan tijd voor me wordt om te vertrekken.“

Trench trachtte haar niet van haar besluit af te brengen. Hij gaf in geen enkel opzicht blijk van hetgeen er in hem omging.

„Ik zal den auto in gereedheid brengen,“ zei hij, terwijl hij heenging.

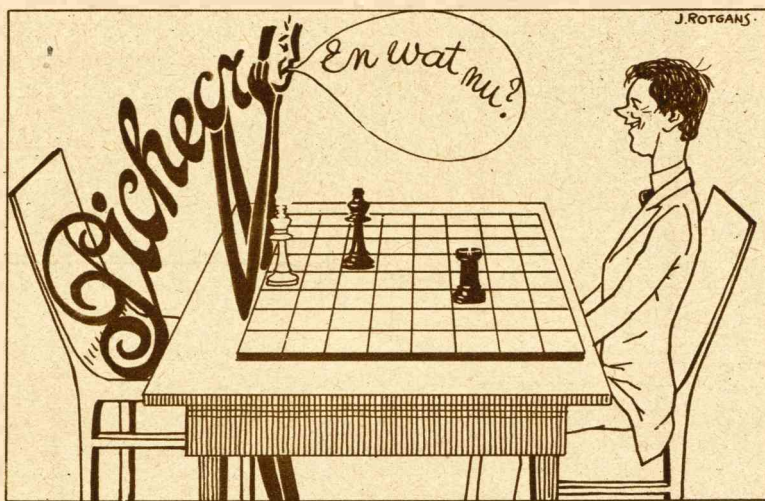
„En mag ik me dan even een beetje in jouw kamer opknappen?“

„Natuurlijk. Je kent den weg.“

Ze stapte naar binnen en verschikte werktuiglijk voor den spiegel haar haar. Toen ze klaar was, wierp ze een langen, liefkoozenden blik om zich heen, alsof ze afscheid nam van alles, wat haar in zulk een korten tijd zoo dierbaar was geworden. Ze raakte zelfs zijn scheergereedschap aan en rook aan een doosje lavendel-brillantine . . . Ze boog zich voorover en kustte het kussen, waarop zijn hoofd dien nacht zou rusten, en plotseling sprongen er brandende tranen in haar oogen . . . Haastig veegde zij ze weg. Toen begaf ze zich naar Trench en den wachtenden auto.

Austin keert terug.

„Het is heel prettig weer bij je terug te zijn, beste kind. Ik deed mijn zaken zoo gauw mogelijk af, zoodat ik weer spoedig weg kon. Hoe heb je je gedurende mijn afwezigheid geamuseerd? Was het erg saai? Niet, dat ik vermoed, dat mijn aanwezigheid zoo gezellig is,

HUMOR UIT DE SCHAAKWERELD. IX.

maar ik ben bang, dat we wel een weinig aan elkaar gehecht zijn.“

„Het was heelemaal niet saai,“ antwoordde Tilly onmiddellijk. „Op den middag van je vertrek, kwam mijnheer Trench over. Hij zat op het terras thee te drinken.“

„Zoo, wat spijt het me, dat ik hem niet gezien heb! Ik hoop, dat hij je aangenaam bezig heeft gehouden, kindje.“

„Hij bleef maar één dag hier. Donderdagavond zijn we in de woestijn gegaan om naar de Sphinx te kijken, nadat de toeristen verdwenen waren.“

„Dat is zeker iets voor je om nooit te vergeten. Ik ben daar zelf eens midden in den nacht geweest en het is een indrukwekkend gezicht. En hoe kon je met Trench overweg?“

„Uitstekend,“ zei ze, terwijl ze hoopte, dat hij niets van haar bloot gemerkt had. „Den volgenden dag nam hij me mee naar Helouan en wij lunchten in zijn villa. Hij heeft me 's middags met zijn auto naar huis gebracht.“

Plotseling bemerkte ze, dat de professor haar van achter zijn blauwe brilleglazen onderzoekend zat op te nemen.

„En wat heb je daarna gedaan?“ vroeg hij.

„Niets. Ik voelde me niet zoo erg lekker, en daarom ben ik op mijn kamer gebleven.“

„Had je weer hoofdpijn?“ vroeg hij medelijdend.

„Ja, daar heb ik tegenwoordig veel last van. In Engeland leed ik er nooit aan.“

Geheel onverwacht tilde hij eensklaps haar gezichtje op.

„Arm kind! Ik maak me daar erg ongerust over! Ik ben bang, dat die pijn in verband staat met je oogen.“

„O, nee,“ verzekerde ze hem. „Ik kan alles mijlen ver weg onderscheiden.“

„Daar heb ik het niet over, beste kind! Je kreeg hoofdpijn, omdat je zooveel had gehuild . . . Wil je een ouden man niet vertellen, wat er aan scheelt?“

Tilly schrikte. Methusalem was oud, heel oud, doch hij scheen een buitengewoon scherpe opmerkingsgave te bezitten. Stel je eens voor, dat hij haar gedachten kon raden . . . en nagaan, wat er in haar diepste bin-

nenste omging. Niet, dat ze zich over haar liefde behoefde te schamen, doch het zou hem zooveel pijn doen te bemerken, dat zij verdrietig was, omdat zij zulk een groote vergissing had gemaakt.

„O, het is niets,“ zei ze terloops. „Wij vrouwen hebben dikwijls eigenaardige buien.“

Hij schudde met het hoofd.

„Jij niet, beste kind, want daarvoor ben je veel te evenwichtig. Het gaat veel dieper, en het is ook lang niet onmogelijk, dat je er berouw over hebt met mij te zijn getrouwd. Jij verdient iets beters dan den heelen dag met een ouden man op te trekken . . . Je moest een man hebben, die nog jong genoeg is, om de wildernis op een paradijs voor je te doen gelijken, en . . .“

Tilly's lippen begonnen te trillen en de tranen waren eenvoudig niet terug te houden. Onbewust had hij dezelfde woorden gebruikt, die eens lang geleden door Trench waren gebezigd.

„O, praat alsjeblieft niet op die manier,“ smeekte zij hem. „Ik ben heel tevreden en gelukkig. Ik heb alles toch met wijd-open oogen gedaan, en ik heb er geen spijt van. Zoo afschuwelijk ondankbaar ben ik niet. Je bent een engel voor mij geweest, en al is je uiterlijk dan misschien oud, je hart is jong en mooi, en ik houd heel veel van je. Als ik gehuild heb, dan is het alleen, omdat ik in Egypte erg sentimenteel schijn te worden, want in Engeland ben ik nooit zoo geweest.“

Hij glimlachte beschermend tegen haar, en zijn hand lag liefkoozend op haar schouder. Lieve, goede, oude man! Tilly kreeg plotseling het verlangen zich in zijn armen te werpen en al haar verdriet bij hem te kunnen uithuilen. Inplaats hiervan beheerschte zij zich, en zei:

„Tob nu niet over mij! Ik mankeer heusch niets. Ik ben veel te blij, dat je weer terug bent!“

De oude man liet zich echter geen zand in de oogen strooien. Uit hetgeen hij thans zei, bleek maar al te duidelijk, dat hij haar geheim geraden had.

„Arm klein ding!“ zei hij meewarig. „Eindelijk heb je dan ontdekt, dat je er een hart op na hield.“

Ze hief haar hoofdje op en keek hem vol verbazing aan.

Hoe had hij het kunnen raden? Woorden van ontkenning waren er op haar lippen, doch ze kon ze niet uitbrengen. Ze verborg haar gezichtje en zijn hand rustte nog steeds op haar schouder.

Toen barstte ze in snikken los.

„Lief kind, je moogt niet verdrietig zijn,“ troostte hij haar. „Ik zal heusch niet zoo heel lang meer te leven hebben, en daarna zullen Wilfred Trench en jij nog vele jaren gelukkig kunnen zijn. Zie het nog een korten tijd met mij uit te houden, Tilly.“

Met betraande oogen keek ze hem aan. „Hoe wist je het? O, hoe kon je het raden? Ik heb je nooit verdriet willen aandoen.“

Hij streelde thans het wilde, roodblonde haar, en het was, alsof hij zijn oude hand zegenend op haar hoofd legde.

„Het voornaamste is, dat ik het weet,“ antwoordde hij. „Het komt er niet op aan, op welke manier ik er achter ben gekomen. Maar het doet me volstrekt geen pijn: integendeel, ik ben er blij om . . . blij, omdat er eens een tijd zal aanbreken, waarop je uit den beker van het geluk kunt drinken. Beheersch je nu, kindje, en ik beloof je, dat we er niet meer over zullen praten.“

Tilly greep zijn hand . . . zijn beide gehandschoeide handen.

„Ja, alles wat jij wilt,“ verklaarde ze. „Laat me alleen nog even zeggen, dat je me niet verkeerd moet beoordeelen. Ik heb trouw aan jou beloofd, en . . . mijn woord gehouden. Ik zal dat altijd blijven doen.“

„Dat weet ik, en daaraan heb ik ook nimmer getwijfeld,“ antwoordde hij schor.

„Het is waar, dat ik een anderen man liefheb,“ ging ze opgewonden voort, „maar het is óók waar, dat ik zooveel van jou houd, dat ik wilde, dat je nog jaren en jaren kon leven. Andere mensen, die dit hoorden, zouden waarschijnlijk zeggen, dat het onmogelijk is, dat een meisje van twee mannen tegelijk kan houden . . . een man als Wilfred Trench, en een ouden man, zoals jij . . . Maar het is volstrekt niet onbestaanbaar. Ik zou het vreeselijk vinden, als je stierf . . . lieve, oude jongen!“

Een paar maal schraapte de professor zijn keel, toen liep hij op het venster toe, en sloot een der luiken.

„De zon is zoo sterk, lieve, dat je oogen er van gaan tranen,“ legde hij verontschuldigend uit. „Wil je me een poosje voorlezen? Ik denk, dat dit ons beiden zal kalmeeren.“

Tilly stond op, en nam met het boek in haar hand, plaats aan zijn voeten. (Wordt vervolgd).

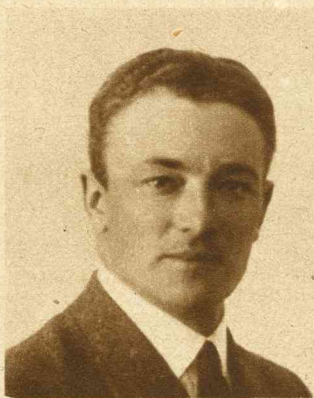

Van Heinde en Verre

De voetbalwedstrijd Hakoah—Blauw-Wit

De vorige week speelde in het Stadion te Amsterdam de Oostenrijksche kampioensclub „Hakoah" tegen Blauw-Wit. De Oostenrijkers wisten met 2-1 te winnen. — Een moment uit den wedstrijd. De bal passeert het doel van Blauw-Wit.

Het vliegtuig-ongeluk op de Belgisch-Fransche grens

De vorige week stortte een passagiersvliegtuig van de K.L.M. nabij de Belgisch-Fransche grens, door den mist misleid, omlaag. De piloot H. Klunder (links) en de drie passagiers waren op slag dood. Rechts de heer Labouchère, een der inzittenden.

De zware brand te Schiedam

De vorige week Dinsdag is het gebouw der N.V. Olieverffabriek Schiedam totaal afgebrand. Op onze foto ziet men de Schiedamsche brandweer in actie.

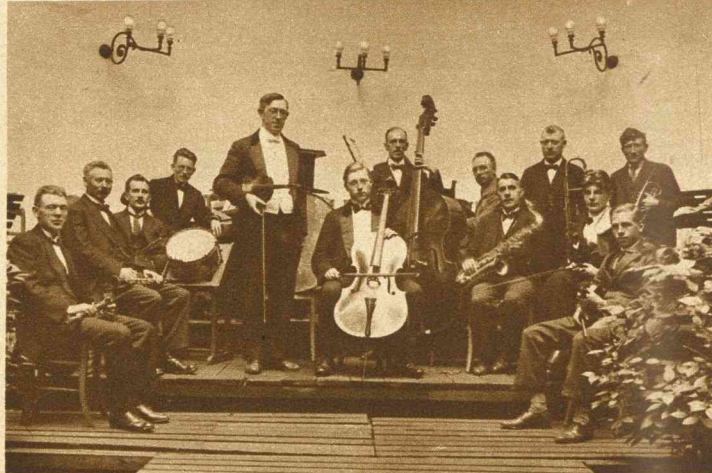
De jaarlijksche bijeenkomst van de Alg. Ned. Verg. voor Vreemdelingenverkeer

had de vorige week Woensdag te Valkenburg (L.) plaats. — Het gezelschap gekiekt bij de bekende historische ruïne te Valkenburg.

Generaal Pangalos,

die de vorige week een revolutie tegen de Grieksche regeering leidde en thans als premier van Griekenland is opgetreden.

Voor de Olympiade in 1928

gaf het Apeldoornsche Heeren Ensemble, kapelmeester Joh. G. Senee, geheel belangeloos een concert in den tuin van Park Tivoli te Apeldoorn. — Een voorbeeld dat wij gaarne ter navolging aanbevelen.

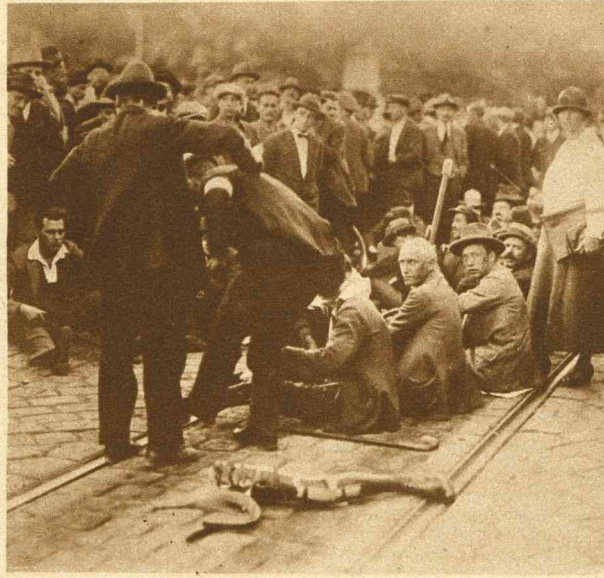

Ter herinnering aan het regeringsjubileum van H.M. de Koningin werd Zaterdag l.l. door de zorg van het Comité 1923 een gedenkplaat geplaatst in de zuil aan den Vijverberg te 's-Gravenhage.

Ten bate van het N.O.C.

had Zaterdagmiddag in het Stadion te Amsterdam een voetbalwedstrijd plaats tusschen een elftal der Amsterdamsche politie en een elftal der Amsterdamsche trammannen. — Een moment uit den wedstrijd, die door het politie-elftal met 5-1 werd gewonnen.

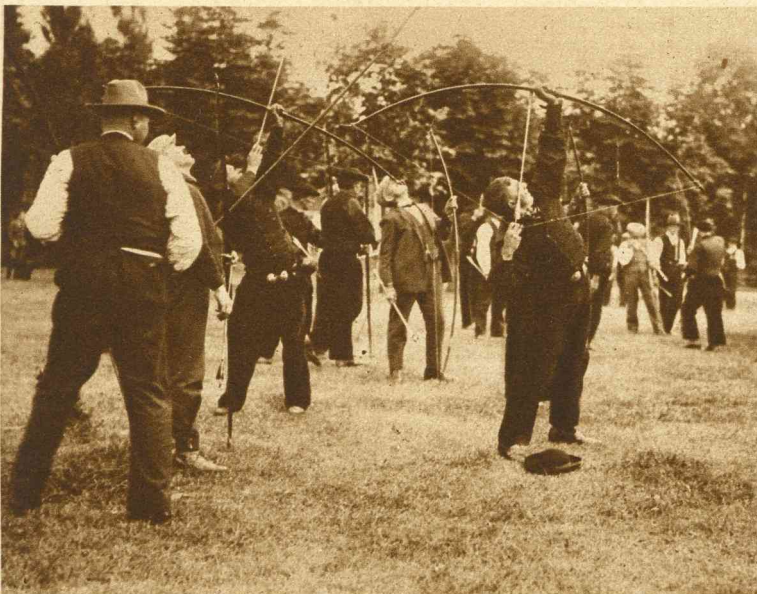
Een demonstratie van oorlogsinvaliden te Weenen

De invaliden hebben met afgeschroefde kunstarmen en -voeten tusschen de rails plaats genomen en stremden daardoor meer dan drie uur het gansche verkeer.

Gravin Tatjana Tolstoj,

de dochter van Graaf Leo Tolstoj, is in ons land aangekomen om lezingen te houden over het leven en de werken van haar vader.

De Zeeuwsche dag te Vlissingen

Vrijdag l.l. aldaar gehouden ter gelegenheid van het Welfare Congress der Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer. — Zeeuwsche boeren bij het gaaischieten.

Jan C. de Vos

Den 8sten Juli a.s. hoopt de rustende acteur Jan C. de Vos, die thans te Hilversum woont, 70 jaar te worden.

Dr. H. Couvee 25 jaar dokter

De bekende Haagsche geneesheer Dr. H. Couvee herdacht een dezer dagen zijn 25-jarig jubileum als zoodanig. — Een foto van den jubilaris in zijn familiekring.

ONZE DAMES-RUBRIEK

ONDER REDACTIE VAN AMY VORSTMAN-TEN HAVE

De Huisvrouw en de Sport.

Lichaamsbeweging... een noodzaak.

Lichaamsbeweging is noodzakelijk voor onze gezondheid, dat is thans een algemeen erkende waarheid.

Er was eens een tijd, dat sport en spel alleen beschouwd werd als een malle nieuwigheid.

Eerst veel later is men gaan inzien, dat de noodige lichaamsbeweging onontbeerlijk is, evengoed voor ons vrouwen als voor het sterke geslacht.

De hedendaagsche vrouw is wel zoo doordrongen van deze waarheid, dat zij geen overreding noodig heeft, ja — we gaan nog verder: vaak is een waarschuwend woord om haar tegen overdrijving te behoeden op zijn plaats.

Overdrijving schaadt op ieder gebied en de vrouw, die terwille van hare gezondheid zich aan sport overgeeft, zal, wanneer zij dit overdrijft, van de oververmoeidheid al spoedig de nadeelige gevolgen ondervinden.

Tennis en zwemmen zijn wel de vrouwelijke takken van sport bij uitnemendheid.

Is aan het eerste nog een zekere luxe verbonden, het zwemmen valt welhaast onder het bereik van ieder, die door leeftijd en aanleg hiervoor in aanmerking komt.

Zwemmen is niet alleen gezond, maar geeft een zekere soepele lenigheid, die aan gang en houding ten goede komen. De zwembeweging zet alle spieren in actie en heeft bovendien het voordeel, dat het lichaam een flinke hoeveelheid lucht kan opnemen.

Soms zien we vrouwen en meisjes, die holle oogen en bleeke fletse wangen hebben, niettegenstaande zij veel aan sport doen.

Maar al te dikwijls moeten we de oorzaak hiervan zoeken in de overdrijving: velen zwemmen, tennissen of wandelen tot zij niet meer kunnen en meenen dan een gezonde moeheid te pakken te hebben.

Niets is minder waar: uren nadat zij zich ter ruste begeven hebben, liggen zij soms nog wakker niet in staat tot slapen door oververmoeidheid. Het behoeft nauwelijks een betoog, dat dit heel ongezond is.

Lage halzen aan blouses en korte mouwen geven onzen hals en armen gelegenheid van zon en lucht te profiteren.

Schedel en nek mogen echter niet aan de felle zon blootgesteld worden.

Ge hebt makkelijk praten! zal ons menige huisvrouw tegenwerpen. Ik en... sport!

's Avonds ben ik doodop en zou niet eens lust gevoelen om na afloop van al het huiswerk nog iets anders te doen dan even stil en rustig in een hoekje te zitten.

Maar... weet u wel mevrouw, dat er, mits goed beoefend, geen enkele sport heilzamer is dan juist het huiswerk?

Mits goed beoefend... daar zit het 'm in!

Als ge bukt — (en hoeveel maal op een dag bukt een huisvrouw en moeder niet!) buk dan zonder uwe knieën te buigen.

Als ge bedden opmaakt, rek dan uw rug zoo ver mogelijk uit, werk zooveel mogelijk met open ramen en

tracht uw aandacht te concentreren op hetgeen gij doet; als gij het karpel veegt, veeg dan met lange wijde streken, zoodat armen en schouders meewerken en niet alleen de polsen.

De beweging van den mattenklopper is even gezond als de beweging van het tenniseracket (het stof uitgezonderd!).

En wat ge ook doet: Ga tijdig naar bed, de slaap voor middernacht heet niet ten onrechte schoonheidsslaap!

Aphorismen.

Wie sterk onder den invloed komt, al is het slechts van één enkele groote gedachte of een enkelen grooten geest, in hem is de vonk ontstoken, die zijn ziel kan doen ontvlammen.

De eene toestand van geluk wordt dikwijls verkregen ten koste van den anderen.

Zeer gekleede mantel van beige crêpe georgette met geplisseerde kraag en zijbanen. Rand en mouwen afgezet met blonde vos en ingezette venetiaansche kant.

Recept.

Gestooft Komkommers.

Benodigd: 6 groote komkommers, 3½ dL. vocht van de komkommers en ½ dL. azijn, 20 Gr. bloem en 30 Gr. boter.

Bereiding: De komkommers worden dun afgeschild. Zoo noodig snijdt men de bittere uiteinden weg, daarna worden ze in de lengte in vieren gesneden. Met een zilveren lepel verwijdert men het zaad uit de komkommers, die men dan in stukjes van ongeveer 5 cM. lengte snijdt. Men laat ze nu in zoo weinig mogelijk kokend water gaar koken, ongeveer 15 à 20 minuten lang, waarna ze in een vergiet worden gedaan om uit te druipen. Men zorgt er voor het vocht op te vangen.

Men bereidt nu de saus. Hiervoor heeft men ½ Liter melk, 35 Gr. bloem, 45 Gr. boter en wat zout noodig. De boter en de bloem worden al roerende aan de kook gebracht, terwijl men er voor zorgt, dat alle klontjes eruit gewreven worden. De melk wordt er in kleine scheutjes bijgevoegd en men laat de saus al roerend 10 minuten gaar koken. Indien het noodig is voegt men er wat zout bij.

Als men dat wenscht, kan men bij de saus het komkommernat gebruiken met den azijn inplaats van de melk.

Men laat de komkommers nog 15 minuten in de saus nakoken.

DE ZWERVERS THUIS....

*Zij gingen door den ouden hof,
Die stil lag in den avond-stond;
Zij gingen arm in arm, alsof
Ze iets zochten, dat weleer bestond.*

*De bloesem lag op 't jonge gras,
Van de avond-zon bleef iets terug,
En in de donk're heggen was
De omsluiting van een heuvel-rug.*

*Zij waren samen vèr gegaan:
Zij waren eindelijk weer thuis,
Op eigen grond, in eigen laan,
In de bescherming van hun huis.*

*Iets zochten zij, iets, dat weleer
Hun daagelijks eigen was geweest,
De rust: zij vonden haar wel weer,
Maar dachten haar zoo stil, bedeesd.*

*Zij gingen arm in arm, bevreesd,
Dat er iets anders komen ging:
't Was alles zoo als 't was geweest,
Toch was er nu vereenzaming.*

*De nacht sloot alles in zijn vrees;
Toen hebben zij hervonden wat
Den zwerver vreemd maakt van de steen,
Waar hij eens al heeft lief gehad.*

*En in den nacht, aan slape vreemd,
Zonk in hun harten, diep en zwaar,
Het weten, dat hen weer vereent:
„Bemint den grond, bemint elkaar!”....*

Jan J. Zeldenthuis.

En spelletje voor regenachtige zomerdagen.

Niemand is bijgeloovig, maar iedereen wil dolgraag de toekomst voorspeld hebben (al gelooven ze er ook geen sikkiepit van!)

Een gemakkelijke manier om een gezelschap bezig te houden is het toekomst voorspellen met drie dobbelstenen, die door dengene, wiens toekomst voorspeld moet worden, geschud en uitgegooid moeten worden.

De voorspeller gaat als volgt te werk:

18 punten (3 zessen) beduidt: verbetering van positie, mogelijk door een huwelijk.

17 punten beduidt een aangename reis te water voor zaken of voor genoegen.

16 punten duiden op ontvangst van geld door een erfenis of legaat.

15 punten beloven een geheel onverwacht buitenkansje.

14 punten wijzen op een uitnoodiging, die weinig in den smaak vallen zal, doch waarvoor men in geen geval moet bedanken.

Pas op voor valsche vrienden als gij 13 oogen werpt.

12 oogen kondigen een belangrijken brief aan, waarvan het antwoord veel hoofdbreken zal kosten.

Degeen, die elf punten haalt zal binnenkort in een liefdetwist gewikkeld worden.

10 oogen beteekenen een of ander verlies, terwijl 9 oogen een bruiloft binnen het jaar beduiden.

Gooit ge 8 oogen, dan zullen huiselijke zorg en twisten uw deel zijn; echter op een zoodanige wijze dat kalm beleid spoedig alles weer in het reine zal brengen.

7 is een geluksnummer en belooft geld en bevredigde eierzucht.

6 is de vervulling van een lang gekoesterden harte-wensch, terwijl 5 oogen een nieuwe vriendschap aankondigen, waarvan een zeer sterke invloed zal uitgaan.

4 oogen zijn de voorbode van een voorname en gewichtig bezoek, dat binnenkort zal plaats hebben en tenslotte beduiden drie oogen het missen van een goede kans.

Probeert uw geluk en gij weet wat u te wachten staat!

Zomerplagen.

Een van de ergste zomerplagen zijn wel de muggen. Het is dus zaak iets uit te vinden waaraan deze gedierte het land hebben, ten einde ons met dit afweermiddel te beveiligen tegen hunne pijnlijke liefkozingen.

Lavendel is een van de geuren, waaraan het geslacht muggen een bepaalden hekel heeft.

Een lapje met lavendelolie naast uw hoofdkussen zal de muggen verre van u houden.

Dat muggen door dunne zijden kousen heen bijten, heeft menigeen tot haar schade ondervonden.

Behalve de pijn en den jeuk is het hoogst onaangenaam als den volgenden dag een regiment roode bulten door de doorzichtige ijheid van de kousen gluiert. Het inwrijven van enkels en beenen met lavendelolie is dan ook zeer aan te bevelen.

Gedroogde lavendel is eveneens een uitstekend middel tegen mot. In een klein hoekje van uw tuin kunt ge een bedje lavendel aanleggen: ge zult er zeker geen spijt van hebben.

Wie niet van lavendelgeur houdt, kan dit vervangen door citronella-olie; deze heerlijke frische geur werkt eveneens sterk afwerend op al wat mug is.

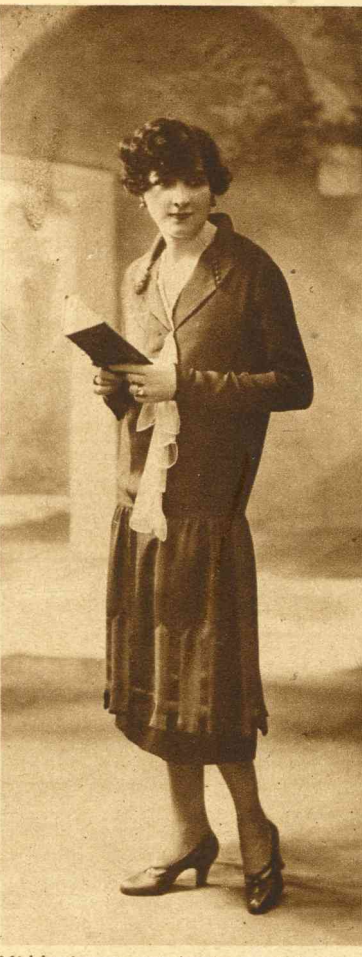
Waarheden.

Een goed idee krijgen moet zijn.... alsof men op een speld zit!.... het doet iemand opspringen en handelen.

Het eenige verschil tusschen sommige menschen en jonge honden is, dat de laatsten slechts tijdelijk blind zijn en dat sommige menschen met blindheid geslagen door het leven gaan.

Jeugdige japon van foulard zijde met effen banden gegarneerd.

Middagjapon van kasha met ingerimpelden schoot van voren en tulen jabot.

UIT 'T GEDRANG

DOOR THÉRÈSE HOVEN
EERSTE BOEK — JEUGD

3)

„Nee, zoo lekker heb ik ze nog nooit geproefd,” juichte ze, „zoo heel iets anders dan de keurig gewasschen en afgeknippte kersen, die bij ons op tafel komen. Nu, *Mademoiselle*, zoo krijgt u ze zelfs niet in uw dierbaar Parijs. Dit zijn natuurkersen, heerlijk.”

„En u is hier een natuurkind, heel anders dan het deftige, fijn gemanierde, gekortwiekte salondametje bij u thuis, heel anders . . . en ook heerlijk!” zei Cor, heelemaal niet complimenteus galant, maar eenvoudig omdat hij 't niet laten kon.

Magda keek hem stralend aan.

„Wie zou hier nu aan zijn salonmanieren denken? *Dear me*, ik wou dat *Mademoiselle* in lucht veranderde. Weet u wat ik dan deed? Dan klom ik één, twee, drie een ladder op en nestelde ik mij tusschen de takken en dan hapte ik maar rechts en links; hebt u dat wel eens gedaan?”

„Natuurlijk! Vroeger, als kleine jongens, leefden mijn broer en ik, gedurende den kersentijd, in den bongerd. Ons grootste plezier was de rol van de keerders over te nemen.”

En ziende, dat Magda hem niet begreep, legde hij uit: „De keerders zijn de mannen en jongens, die onze heerlijke kersen tegen de aanvallen van spreuwen en ook van musschen moeten beschermen. Soms schieten ze met los kruit om ze aan 't schrikken te maken, maar dat wilde vader nooit in zijn tuin, omdat de jongens zich zoo dikwijls verwonden met hun geweer en er allerlei gekheid mee uithalen. Dus maakten ze ketelmuziek, door met blikken deksels op ijzeren pannen te slaan, en ook wel met houten rateltjes. Dat was vrij onschuldig.”

Wat Cornelis haar vertelde, was gewoon en iets, wat elk Geldersch deerntje van zelf wist, maar hij vond het aardig om met haar te babbelen en ze luisterde zoo aandachtig.

Het was, of hij werkelijk het natuurkind in haar wakker riep.

En Magda was gelukkig, zooals ze nog zelden was geweest. Die groote jongen was zoo lief voor haar; voor 't eerst miste ze een broer; ook onder het déjeuner, dat keurig en in de puntjes in een koepel aan het eind van den bongerd werd opgedischt, bleef hij haar Ridder en was hij vol oplettendheden voor 't jonge meisje, dat hij hoe langer hoe aantrekkelijker begon te vinden.

Terwijl de *Douairière* zich 't hof liet maken door Arnoud, keerde de oude heer Bolk zich van zelf tot *Mademoiselle*, wier maagdelijk hartje er werkelijk iets luider door klopte, en in wier, anders zoo knap en bezadigd, tevens zoo echt Fransch, brein, onwillekeurig een Engelsch gevleugeld woordje fladderde:

„*Better to be an old man's darling,
Than a young man's slave!*”

Zou het echt beter zijn de lieveling van een ouden man te worden dan de slavin van een jongen echtgenoot? En dat, wanneer, gelijk in haar geval, de laatste niet aanwezig was . . . en de eerste misschien voor 't grijpen lag? De oude heer Bolk was ontegenzeggelijk een nette man. Een fabrikant was wel geen officier . . . en volgens de traditie in haar familie, trouwde de ambtenaarswereld boven die der handelslui . . . maar nu zong de Fransche Muze voor haar bij monde van Victor Hugo, die toch wel eenige ervaring op dat punt moest hebben gehad:

„*Quand on n'a pas le beau jardin, qu'on rêve,
Il faut aimer le jardinier qu'on a.*”

En op dien mooien Juni-dag in den heerlijken kersen-bongerd, nam Emilie de Valencours zich plechtig voor om, als de heer Bolk 't wilde, haar ouden patriciërs-naam tegen zijn plebejischen te verwisselen en daardoor „an old man's darling” te worden.

III. Droomen en Daden.

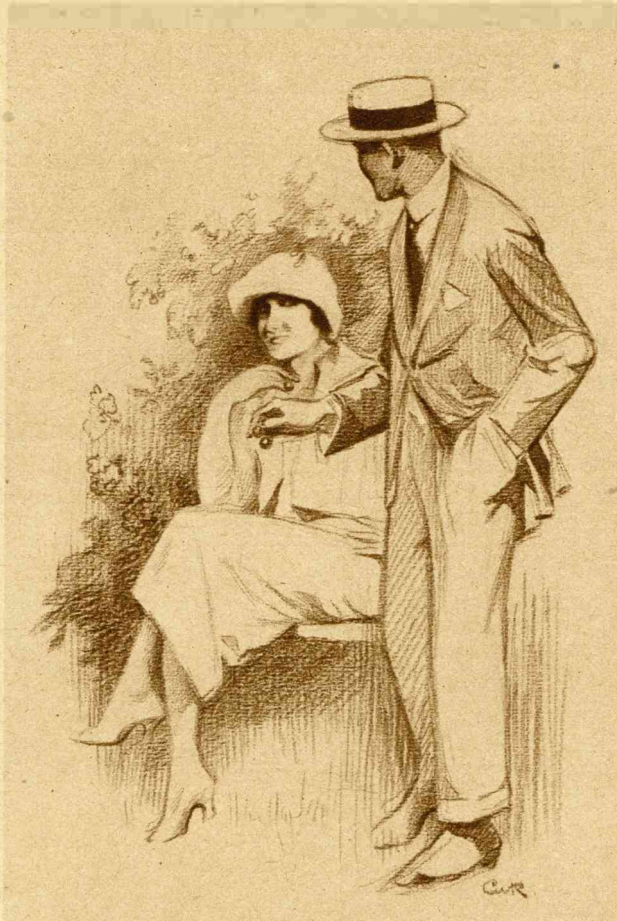
's Nachts droomen wij onbewust, werkt een gedeelte van onze hersenen; zonder de minste pressie onzer zijds, gaat de breinactiviteit geheel buiten ons om.

Maar onze dagdroomen maken wij zelf; wij nemen er tijdelijk de rol van waarzeggers voor aan.

Wij leggen de kaarten van ons levensspel geheel naar ons eigen genoegen uit, wij droomen . . . met een wakend oog voor onze belangen en, als 't verkeerd uitkomt, zijn wij boos op het Noodlot, zonder te beseffen, dat de schuld aan ons ligt, aan onze eigenmachtige bedilzucht en niet aan de blinde Godin, die onze levensdraden spint.

Emilie de Valencours had zichzelf de kaart gelegd en daarin haar eigen persoontje als Hartevrouw en den heer Bolk als Hartheer gekozen, maar wat zij voor hofmakerij en bewondering hield, was enkel beleefdheid geweest met een tikje medelijden omdat: „zoo'n juffrouw er zoo sneu bijzat”. Als man van middelbaren leeftijd, werd hij meer door de vrouw van veertig dan tot het meisje van dertig aangetrokken. Zoo iemand verwacht nog zooveel van 't leven, rozige *babies* inclus; zoo iemand heeft pretentie, laat meestal den ouderen man zijn nadeelig jarensaldo voelen. En dan, een weduwnaar met twee groote zoons doet onvergeeflijk dwaas met hun een jonge stiefmoeder te geven.

Het feit alleen, dat hij al deze bedenkingen opperde,

... *Mademoiselle* en Arnoud waren tusschen het kersensnoepen door gezellig aan 't flirten.

bij een eerste, of om de waarheid getrouw te blijven, een tweede ontmoeting, was kenmerkend, vooral omdat meneer Bolk heelemaal geen trouwlustige weduwnaar was.

Maar . . . de Fransche juffrouw toonde wel heel duidelijk, dat hij slechts een zekere vraag hoefde te stellen om een volmondig: „ja” tot antwoord te krijgen.

Ze deed zoo poeslief en toonde zich zoo overdreven dankbaar voor wat hij niet meer dan een staaltje van burgerlijke beleefdheid vond, dat hij er werkelijk bang voor werd en blij was haar, na 't déjeuner, aan de zorgen van zijn oudsten zoon toe te kunnen vertrouwen, die zich met prijzenswaardige gehoorzaamheid van zijn opdracht kweet. Ofschoon ze betuigde werkelijk geen kersen, of wat ook, meer te kunnen eten, na de voornoemde smulpartij, gevolgd door een omvangrijk déjeuner, liet zij zich toch een bijzonder welgelanden boom wijzen en snoepte ze nog wel zeker een pond, zooals de boerin zou geschat hebben, als ze er bij was geweest. Maar de bewuste boom stond heel achter in den bongerd, en de overigen waren meer vooraan bij 't hek. *Mademoiselle* de Valencours en Arnoud hadden dus 't ruim alleen en maakten er terdege gebruik van door, tusschen het kersensnoepen door, gezellig te flirten.

Toen ging de levendige Parisienne van zelf weer aan 't droomen en verwisselde ze . . . of juist liet ze haar held een verjongingskuur ondergaan.

Per slot van rekening was een jonge man toch een aangenamer levensgezel dan een oude.

Arnoud telde zeker minder jaren dan zij, maar dat deed er niets toe.

Ook in een dagdroom vervagen de cijfers . . .

De oude heer Bolk scheen werkelijk onder den invloed van de amoureuze neigingen der jonge Pari-

sienne te zijn gekomen. Hij voelde zich ten minste romantisch en ondernemend gestemd en deed zich tegenover de *Douairière* zoo geheel anders voor, dat ze moeite had haar huisbaas in den galanten gastheer te herkennen. Het mooie zonnige weer scheen werkelijk alle ijskorsten te hebben gesmolten en tevens alle schotjes te hebben opgeheven. De Barones en de fabrikant gingen zij aan zij als volkomen gelijken.

Doordat zijn vader geheel door de moeder en zijn broer door de gouvernante was geëccapareerd, waren Cornelis en Magda van zelf op elkander toegewezen.

In 't eerst vond Magda 't enkel reuze deftig om als een groot meisje te worden behandeld. Doch al ras drong het tot haar door, dat ze zich dan ook als zoodanig, moest gedragen.

Hij doorzag 't spelletje en vond het aanbiddelijk naief.

„Wat heeft u toch een massa kersen,” riep ze bewonderend uit, toen hij haar, naast het hoofdterrein, nog een zijlaan had gewezen, waar nog niet geplukt was.

„Deze boomen staan niet zoo gunstig,” legde hij haar uit, „de kersen zijn wel een paar weken na de andere rijp. Wij noemen het onzen tweeden voorraad.”

„Heerlijk! Als de eene dan op is, begint u aan den tweede.”

„Gedeeltelijk! Het is eigenlijk ons vakantie-traktaat.”

„U hebt toch geen vakantie meer?” lachte ze vroolijk.

„Ook wel! Maar de kersen hier zijn niet zoo zeer voor onze vakantie dan wel voor die van de schoolkinderen bestemd. Weet u, het is vaders glorie om ze te laten staan tot de kinderen van de dorpscholen in den omtrek vakantie krijgen; den eersten dag geeft hij dan een groot feest.”

„Ze komen in een grooten optocht hier naar toe en worden op belegde broodjes, krentenmik en, als hoofdschotel, op kersen onthaald. Het is voor velen de prettigste dag van 't heele jaar, want er tusschendoor doen ze spelletjes en houden ze wedstrijden: zakloopen, in den mast klimmen, van allerlei, natuurlijk met prijzen. Vroeger zorgde Mama er voor, nu doen vader en ik het.”

„Wat vreeselijk lief van uw vader en ook van u.”

„Dat is toch heel natuurlijk. Ten eerste, als je veel van iets hebt, kun je er ook ruimschoots van uitdeelen en dan ook, wij zetten het werk van Mama voort. Ze was een zeldzaam goede vrouw, een echte landsmoeder . . .

„Ik vind het een bijzonder aardig plan, ik geloof niet dat ik er ooit toe gekomen zou zijn,” antwoordde ze, met een slechten zin, doch met een goede bedoeling.

„Als uw vader een dergelijk iets, in welken vorm dan ook, zou gedaan hebben, zoudt u het toch stellig ook hebben vervolgd . . .

Voor Magda's geestesoog liet zij haar vaders schim vrijrijzen . . . ze zag den verfienden, volmaakt zelfzuchtigen aristocraat, voor wien het overige van het menschedom nauwelijks bestond.

„Alles voor de aristocratie; 't plebs bestond enkel om de *upper ten* te dienen.”

Dat was het *credo* van den laatsten afstammeling der Fontanges de Nérée's; Magda was er niet enkel in opgevoed, maar ook geheel van doordrongen, zooals Cornelis Bolk, tot zijn ontzetting, gewaar werd.

Tegelijk met die ontzetting, drong er tot zijn brein . . . zijn hart, iets anders door, namelijk de impressie dat het zijn taak zou zijn van dit bekrompen aristocraatje een vrijdenkende, edelvoelende vrouw te maken.

Zonder de traditie geweld aan te doen, welke zij als de nalatenschap van haar voorouders, in 't bijzonder van haar vader, natuurlijk hoog moest houden, trachtte hij haar menschelijker begrippen te doen opvatten.

Hij begon zoo heel eenvoudig met haar voor het schoolfeest te interesseeren en herdacht daarbij zijn afgestorven moeder met zooveel oprechte liefde en dankbaarheid, dat Magda er door getroffen werd en onwillekeurig bij haar de wensch opkwam ook zoo over haar vader te kunnen denken.

Voor het eerst, het allereerst in haar bijna zestienjarig leven, besepte zij, dat niet enkel historische personen, koningen en koninginnen, voort kunnen bestaan en hun invloed, nog na hun dood, kunnen doen gelden.

„Als u nog zooveel en op die manier aan mevrouw uw moeder terug denkt, dan leeft zij eigenlijk nog voor u,” zei ze, wel aarzelend en verlegen, maar ze zei het toch.

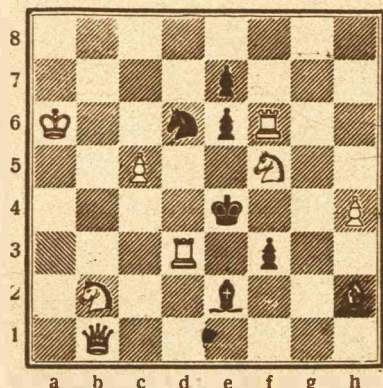
(Wordt vervolgd).

Schaken.

PROBLEEM No. 31 (tweezet).
 Dertiende en laatste Wedstrijdprobleem.
 Auteur: T. TAVERNER, Bolton.

Zwart 6 stukken

Wit 9 stukken

Correspondentie-adres: J. Verstoep Jzn., Fr. Hendrikstr. 37, Delft.

J. v. O. te Magelang (Uw rijm-kunst grenst aan het fenomenale. Maar toont u ook a.u.b. Uw prozaïsche vlugheid in het opzenden der oplossingen — de binnenlandsche oplossers moeten toch al zoo lang wachten op hun buitenlandsche mededingers).

Volgende week beginnen we een permanenten ladderwedstrijd, waarover de volgende maal bijzonderheden worden medegedeeld.

„Moeder, is het nu in de tram of in den trein dat ik nog geen drie jaar ben?”

Het buurmeisje: „Ik ben bang, dat U zich van Uw vrouw zult moeten laten scheiden, mijnheer Meijer.”
 Mijnheer Meijer: „Lieve help! Waarom?”
 Het buurmeisje: „Omdat ik gisteren nacht een stukje huwelijksstaar: onder mijn kussen heb gelegd om van mijn toekomstigen man te droomen, en ik van U gedroomd heb.”

Van ons Boekenplankje.

De Wonderen der Wereld. — Een zeldzaam interessant en prachtig uitgevoerd werk, dat in twee zware deelen een verzameling bevat van alle grootsche kunstwerken, gebouwen en natuurwonderen. Een boek, om zich telkens weer in te verdiepen. — Leiden, A. W. Sijthoff's Uitg. Mij.

Gedenkboek van de Amsterdamsche Beroepsbrandweer. — In dit fraaie door den Commandant der Amsterdamsche Brandweer samengestelde werk dat ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan der Amsterdamsche Beroepsbrandweer verscheen, wordt een prettig geschreven geschiedkundig overzicht gegeven van de vorming en de ontwikkeling van het brandweerwezen in de hoofdstad. Talrijke fraaie illustraties versieren den tekst.

W. Uittenbogaard, Alltägliche. — Een zeer nuttige verzameling deutsche woorden, zinnen en zegswijzen op overzichtelijke manier geordend. — Groningen, J. B. Wolters.

Alice Nahon. Verzen. — Een schitterend uitgevoerde bundel gedichten van deze jonge Vlaamsche dichteres, wier scheppingen door alle critici als om strijd geprezen worden. — Leiden, A. W. Sijthoff's Uitg. Mij.

Dammen.

Een bloemlezing uit het internationale damleven.
 PIERRE LEYGUES, Rouen.

No. 55.

Pierre Leygues is een der bekendste Fransche problemisten, vooral door zijn vele en mooie positie-studies en analyse-vraagstukken. Nevenstaand probleem is een zeer moeilijk vraagstuk met vele schijnoplossingen, die geen van allen winst brengen.

De eenige wijze om met wit in dezen stand te winnen is de volgende:

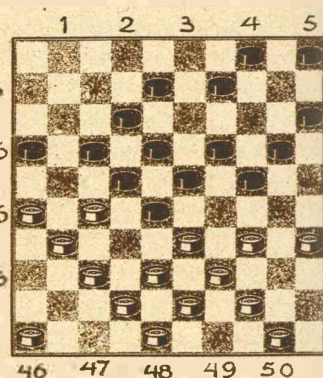
Wit: 37—32, 46—41, 38—32, 42—37, 26—21, 43—38, 48—42,

Zwart: 28×37, 37×46, 46×28, 28×46, 17×37, 22×31, 37×48,

Wit: 35—30, 44—40, 38—32, 33×2, 2×25!! en 25×12.

Zwart: 24×35, 35×44, 46×28, 44×33, ad libitum, wit wint!!

Een dertien zetten diepe combinatie! Een kranig stukje werk!
 Geo.

Bijziende oude dame (tot vader die met een schreeuwenden bengel voor een winkel op zijn vrouw wacht): „Hier heb je een kleinigheidje... ik vind het altijd een schandaal als ik mannen van uw soort op straat hoor zingen —”

VOOR DE JEUGD

DE ZILVEREN-MAANDANS.

Vroeger, toen de dieren nog in een goede verhouding leefden met de elfen en dwergen, hebben de muizen de elfjes eens op een feest uitgenoodigd.

Nu zijn van alle dieren de muizen de beste dansers en ze zijn zeer trotsch op deze kunst; ze gelooven zelfs dat hun dansen veel en veel mooier zijn dan de zilveren-maandansen van de elfen.

— Ik ook!

Daar ze voor de gelegenheid een geheel nieuw ballet ingestudeerd hadden, wilden ze het den elfjes voordansen om hun te toonen, dat ze hun daarin toch de baas wareh. Welnu, in een volle-maannacht kwamen de elfjes op een groote weide tezamen, waar ze door de muizen reeds verwacht werden.

De elfjes hadden spinragfijne, witte kleedjes aan en de muizen hun zilvergrijzen feestpels. Onder leiding van een groote grasmusch kwamen vier krekels met hun violen aan en een groene kikvorsch, die de trommel sloeg; dat waren de muzikanten. Nu gingen de muisjes op hun achterpooten staan, en bij de zachte melodie van het kleine orkest begonnen zij hun dans.

Zij trippelden om elkaar heen, vormden kringetjes, die uit elkaar gingen en zich weer sloten en keerden en wendden zich met groote vlugheid. Daarbij zongen zij:

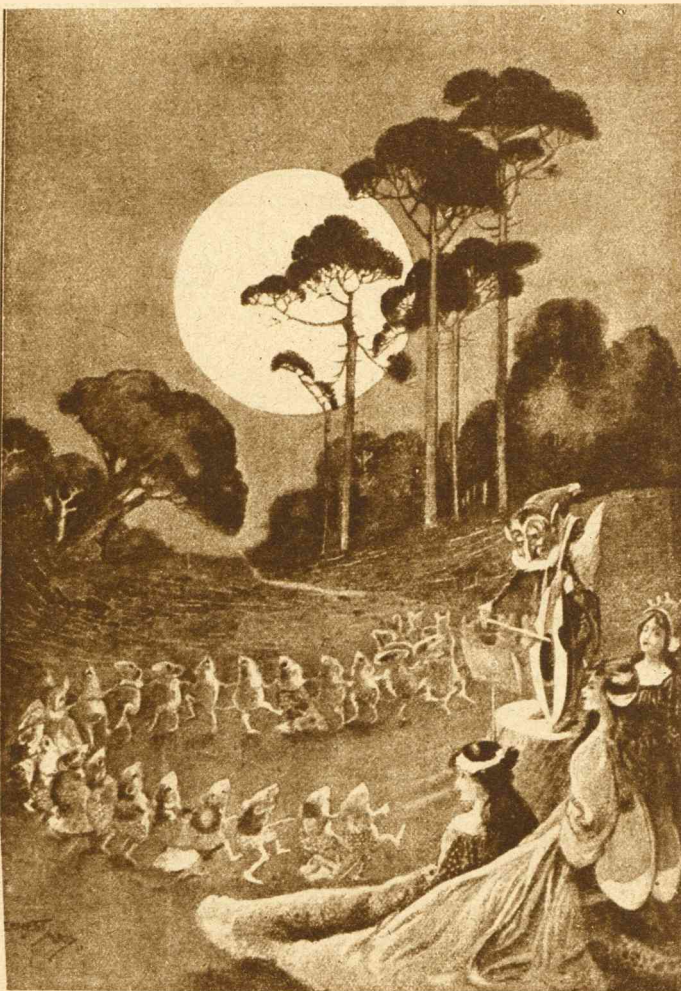
„Ziet de muisjes dansen
 Niemand die het beter kan...
 Ziet hen joelen en springen,
 In steeds grooter kringen
 De krekels tsjirpt di-doem, di-doem,
 De kikker kwaakt taroem, boem-boem!

Toen de dans geëindigd was, ging de koning der muizen naar de elfen, nam beleefd zijn kroontje af en sprak: „Ik hoop dat mijn hofballet U bevallen is; maar wilt U ons het genoeg doen nu ook eens te dansen?”

Zoo had hij namelijk afgesproken met de muizen. De elfen zouden dansen en dan zouden de muizen hen luid uitlachen, daar hun eigen dansen wel duizendmaal mooier waren. En de verwaande elfjes zouden zich vreeselijk ergeren. Vroeger waren de muizen nog zeer boosaardig en niet zoo laf als nu.

Maar hoe het kwam, dat de muizen zoo schuw en vreesachtig geworden zijn, zal ik aanstonds vertellen. Welnu, de elfen wilden niet onbeleefd zijn en dus zweefden ze naar het midden van de weide, de muisjes vormden een kring om hen en nu begonnen de elfen hun wonderschoonen zilveren-maandans. Deze dans wordt in de lucht gevoerd. Op en neer,

op en neer. Als sierlijke vlinders zweefden ze in langzame vlucht over de grasjes en bloemen en hun witte voetjes streken den dauw van de halmen af zonder dat deze sidderden, zoog licht zweefden ze. De muizen, die slechts op de aarde

Bij de zachte melodie van het kleine orkest begonnen zij hun dans.

kunnen dansen, ergerden zich zeer over dezen luchtigen elfendans en een jong muisje greep met zijn tandjes ploteling den sleep van het gewaad van een dansende elf en trok de teere danseres op den grond. Ze schreeuwde luid, kon echter niet meer vluchten, want de muizen hielden haar bij haar

kleed vast. De andere elfen vlogen jammerend weg en weenden en klaagden om hun zuster, die door de muizen gevangen genomen was. Gelukkig ging juist een aardmannetje op jacht en ontmoette de schreiende elfen. Nauwelijks had hij gehoord wat er gebeurde was of hij blies op een zilveren fluitje eenige tonen en dadelijk kwamen van alle kanten aardmannetjes aanloopen. Als een wervelwind snelden ze allen over de weide, waarop de muizen nog altijd dansten en waarop het arme elfje nog steeds gevangen gehouden werd. Toen legden ze hun bogen aan en schoten zeven pijlen in het hart van den muizenkoning, zoodat hij tegelijkertijd tegen den grond sloeg. Toen de muizen hun veldheer dood zagen liggen, werden ze vreeselijk bang en wilden wegsnellen. Maar de aanvoerder der aardmannetjes riep: „Staat stil, of ik schiet.” Toen schrokken de muizen zeer en waren doodstil. „Luistert,” zeide de aanvoerder der aardmannetjes weer: „Wij wisten niet hoe sluw gij zijt! Is dat gastvrijheid? Laat de gevangene dadelijk vrij.... En dan... neem je in acht! Voor dezen keer zullen we jullie nu maar laten gaan, maar als er weer eens zooiets voorvalt, dan zul je het weten. En maak nu maar, dat je weg komt!”

De muizen lieten zich dat geen tweemaal zeggen, in een oogenblik was er geen muisje meer te zien. De arme gevangene elf was bewusteloos geworden; hare zusters droegen haar op een blaadje van een klaproos in het woud, waar ze spoedig weer bijkwam. En een dwergje, dat altijd de sluiers van de elfjes maakte, kwam en naaide den sluier weer, zoodat er niets meer van te zien was. Dat is n.l. het verschrikkelijkste ongeluk, dat een elfje overkomen kan, dat haar sluier gescheurd is. De muizen echter zijn vreeselijk bang geworden voor de aardmannetjes en wanneer ze nu maar het geringste geluid hooren, dan kruipen ze vliegensvlug in hun nest, want zij denken dan altijd, dat er een aardmannetje is met pijl en boog.

Daarom zijn de muizen ook nu nog de meest vreesachtige dieren.

RUILHOEKJE.

Wie wil ruilen: Kwatta soldaatjes, Verkades plaatjes van „Friesland” 6, „de IJsel” en „de Vecht” 9, 1 plaatje Niemeyers tabak, 30 vogelplaatjes van Oldenkott's tabak, Honing's Maizena plaatjes van alle series.

Voor: Karnemelkzeep-, Vogel- of Bloemenpl.; alles 1 tegen 1. W. ORT, Aloëlaan 9, Leiden.

OOM TOM.

Ze schoten zeven pijlen in het hart van den muizenkoning.